

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVII

CELOVEC, PETEK, 22. JANUAR 1982

ŠTEV. 3 (2054)

Žitara vas:

Naslednji korak mora napraviti deželna

Ravnatelj Kukovica ni pripravljen odstraniti napisov

Ko smo v sredo zaključili redakcijo so dvojezični napisi v notranosti žitajske ljudske šole še bili kot jih je obesil ravnatelj in upravitelj šole Franci Kukovica. Po samovoljnem sklepu občinskega sveta v Žitari vasi naj bi jih od ponedeljka naprej ne bilo več. Pred tem terminom je ravnatelj Kukovica uporabil pravno sredstvo in vložil na občini predstavko, ki onemogoča občini samovoljno odstranitev napisov. Predstavka, neke vrste priziv, je naslovljena na deželno vladu kot nadrejeno oblast. Dežela mora sedaj odločiti, če je občina prekoračila svoje kompetence in ravnala protizakonito in protiustavno. Pod težo argumentov bi morala priti — vsaj po navadni človeški pameti — do zaključka, da je ravnatelj pedagoško pravilno in pravno utemeljeno.

V svojem občinskem pismu razlaga Kukovica, da vidi odlok občinskega sveta kot poseg v svoje pravice kot vodja šole in kot dr-

žavljan. Občini očita, da je prekoračila svoje kompetence in se ni menila za zakonske in druge predpise, ki določajo pravice manjšine in predvidevajo ustrezne pedagoške ukrepe. Sklicuje se tudi na to, da je nadomestitev starih dvojezičnih napisov le uporaba slovenskega in nemškega uradnega jezika, ki je zajamčena ne samo po členu 7 državne pogodbe, temveč tudi po deželnem šolskem zakonu iz leta 1959, z drugimi zakoni in odloki ter celo z zakonom o narodnih skupinah iz leta 1976. Vrh tega je treba vedeti, da so obstajali prejšnji dvojezični napisi več let brez vsakega ugovora občine. Občina je pri svojem samovoljnem ravnanju zamenjala dolžnosti, ki jih ima kot vzdrževalka poslopja ljudske šole in obveznosti na osnovi namembe šole, torej ki sledijo iz njene dvojezičnosti. Zato ugotavlja ravnatelj Kukovica med drugim, da mora po didaktičnih načelih iz učnih načrtov za manjšinsko ljudsko šolstvo mladino vzgajati do spoštovanja „državnega in slovenskega jezika“.

Občina je pismo posredovala deželni vladi. Dosedaj se še nodeden ni javil na ljudski šoli, da bi skušal odstraniti napise, in zgleda kot da bi bila samovoljnost in samoiniciativnost občine nekoliko zaježena. Na vrsti je sedaj vsekar deželna vlada. Ukrepiti bo morala ali kot občinsko-nadzorna ali kot šolsko-nadzorna oblast. Deželna vlada bo morala odgovoriti spet potom odloka. Kako se bo odločila, bomo verjetno kmalu vedeli.

DR. THEODOR VEITER:

Žitajski sklep škoduje mirnemu sožitju

Tudi znani avstrijski pravnik dr. Theodor Veiter je zavzel stališče do žitajškega občinskega sklepa. V posebnem pismu županu Posodu je izrazil svoje začudenje in menil, da ne more razumeti tega sklepa, ki nasprotuje manjšinskemu „šolskem“ zakonu. Po tem zakonu je žitajska šola dvojezična, kar pomeni, da bi morali biti tudi vsi napisi dvojezični, ugotavlja Veiter. Ker je sklep prekršek proti manjšinskemu šolskem zakonu, bo to svoje mnenje objavljaj in zastopal preko njemu dostopnih listov in časopisov. Vrh tega je označil žitajski sklep kot dejanje, ki škoduje mirnemu sožitju med obema narodnostima skupnostima.

Medtem so se oglasile s protestnimi pismi še druge organizacije in skupine, ki z ogorčenjem kritizirajo žitajski občinski svet. Med drugimi sta prejšnji teden obe slovenski mladinski organizaciji, Zveza slovenske mladine in Koroška dijaška zveza, poslale skupaj pismo občini, v katerem zahtevata od občinskega odbora preklic svojega sklepa ter povračilo stroškov, ki jih je imel ravnatelj Kukovica pri nabavi dvojezičnih napisov. Zvezno tajništvo Komunistične študentske zveze z Dunaja označuje v svojem odprtem pismu sklep kot akt nestrpnosti in manjšini sovražnega razpoloženja. Diskriminatorični ukrep vidi kot posledico nedemokratskega zakona o narodnih skupnostih in protislovenskega trostranskega sporazuma med FPÖ, SPÖ in ÖVP.

Udeleženci izobraževalnega tečaja v Tinjah ugotavljajo, da je zanje predrzni sklep popolnoma nesprejemljiv, kajti občina Žitara vas leži v osrčju dvojezičnega ozemlja. Nadalje ugotavljajo, da govori večina prebivalstva v občini

oba jezika. Svojo solidarnost z ravnateljem Kukovico pa izražajo s posebno resolucijo tudi nekateri nemško govoreči učitelji, ki so prejšnji teden v Celovcu obravnavali vprašanja vzgoje k mirnemu sožitju in za angažma za ohranitev svetovnega miru. Protestno pismo je te dni odposlal tudi Klub občinskih odbornikov, ki med drugim ugotavlja, da žitajski sklep nasprotuje tudi zadnji odločitvi ustavnega sodišča, ki pod določenimi pogoji priznava manjšini več pravic, kot pogoj za enakopraven razvoj.

Ravnatelj Kukovica ima torej široko podporo ne samo med slovensko narodnostno skupnostjo na Koroškem, temveč tudi med nemškogovorečimi sodeželani in to tudi iz različnih svetovnonazorskih taborov.

Informacija za avstrijsko javnost

Pod naslovom „Der tägliche Abwehrkampf, Am Beispiel Sittersdorf-Zitara vas“ je izšla brošura za nemškogovorečo avstrijsko javnost. Izdal jo je Slovenski informacijski in dokumentacijski center (SINDOK) v Celovcu.

Naslov brošure že sam pove, da se dokumentacija bavi z zadnjim poglavjem vsakodnevnega koroškega obrambnega boja proti koroškemu Slovincem, namreč z decembrsko odločitvijo žitajškega občinskega sveta za odstranitev dvojezičnih oznak znotraj nove ljudske šole v Žitari vasi.

Brošura, katere naslovno stran objavljamo, opisuje podrobno nastanek žitajške odločitve, z raznimi podatki predstavi občino ter navaja primere že obstoječe dvojezičnosti, vsebuje pa tudi pregled protestov in reakcij ter časopisnih poročil, ne nazadnje pa še poziv za nadaljnjo podporo ravnatelja Kukovice. Brošuro lahko naročite preko: SINDOK, St. Ruprechtstraße 191IV, 9020 Celovec.

Praznik folklorne SPD „Zarja“

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli je preteklo soboto praznovalo 10-letnico obstoja. V obširnem sporedu so sodelovali pevski zbor, tri folklorne skupine, godci ter skupina, ki je uprizorila stare ohcetne običaje v Železni Kapli in okolici.

Jubilejno prireditev SPD „Zarja“ je obiskalo izredno veliko ljudi. Na koncu so se vsi sodelujoči, kot kaže naš zgornji posnetek, predstavili zadovoljnemu občinstvu, predsednik SPD „Zarja“ Miha Travnik pa je vsem nastopajočim, posebno vodjem, izrekel zahvalo za ves trud, ki ga vlagajo v folklorno dejavnost.

Obširno poročilo o prireditvi v Železni Kapli objavljamo na 4. strani.

POLJSKA:

Vojno stanje bo trajalo še dolgo časa

Poljska se bo le počasi vračala v stare kolesnice, vojno stanje pa bo trajalo še precej časa. To je bistvu vsebina tiskovne konference podpredsednika poljske vlade Mieczysława Rakowskega, ki je tudi dementiral nedeljske izjave poljskega veleposlanika v Veliki Britaniji Staniszevskega o skorajšnji osvoboditvi Lecha Walese.

Rakowski je tujim dopisnikom ponovil stališča, da je bilo vojno stanje „nujno zlo“, da so lahko preprečili „anarhijo in državljansko vojno“. Grobo je obsodil delovanje sindikata Solidarnost in ni hotel povedati, kdaj bodo ponovno vzpostavili sindikalne svoboščine. Podpredsednik je tudi poudaril pomembno vlogo, ki jo ima Cerkev v poljski stvarnosti, in navedel, da poljske oblasti ne bodo nasprotovale morebitnemu papeževemu obisku na Poljskem.

Podpredsednik Rakowski je tudi omenil zahodne gospodarske sankcije in navedel, da ne služijo stabilizaciji in bodo še podaljšale rešitev poljske krize. V intervjuju za neko zahodnonemško revijo pa je Rakowski povedal, da je glavni cilj sedanje vojaške vlade gospodarska stabilizacija, ki edina lahko zagotovi notranjo svobodo v državi. Za uresničitev tega cilja pa Poljska potrebuje „pet težkih let“.

Bolj kot izjave podpredsednika Rakowskega pa je v poljskih dogajanjih odjeknil včerajšnji skupni komuniké mešane komisije predstavnikov vlade in škofovske konference. Na seji so proučili trenutno družbenopolitično in gospodarsko stanje v državi in razpravljali o načinu in sredstvih za izhod iz krize v državi. V skupnem komunikéju so poudarili, da je treba čimprej poiskati politične rešitve, ki bodo imele za cilj uresničitev realnega nacionalnega dogovora. Obe strani pa sta ugotovili pomembnost sodelovanja med vlado in Cerkvijo,

ki pozitivno vpliva pri odpravi vojnega stanja. Ob tem so tudi proučili bodočo vlogo sindikatov in drugih organizacij in razpravljali o višjem šolstvu.

Vladni predstavniki pa so prikazali bodoče ukrepe, ki naj bi omilili neveselost vojnega stanja in ki jih bo prikazal in obrazložil poljskemu parlamentu general Jaruzelski. Obe strani sta tudi ugotovili, da v sedanjem težkem položaju država potrebuje gospodarsko pomoč in da gospodarske sankcije zavirajo premostitev krize in uresničitev družbene obnove. Predstavniki Cerkev so tudi izrazili zaskrbljenost zaradi ukrepov, ki so jih oblasti sprejele do posameznikov in organizacij. Ti ukrepi žalijo človeško dostojanstvo in so po mnenju Cerkev povračilne narave. Mešani komisiji sta predsedovala član politbiroja in tajnik centralnega komiteja PZDP Kazimierz Barcikowski in podpredsednik škofovske konference in krakovski nadškof msgr. Franciszek Macharski.

V ponedeljek se je sestal svet poljske Cerkev, v terek pa je bilo zasedenje škofovske konference. Po vsem sodeč je torej poljska Cerkev vložila v mirno reševanje poljske krize ves svoj ugled in težo. Ameriški senator Larra Pressler, ki je v teh dneh obiskal Poljsko je na tiskovni konferenci v Washingtonu napovedal, da bo general Jaruzelski na prihodnjem zasedanju parlamenta dal kocesije, ki bi lahko omogočile premostitev krize. (Po Primorskem dnevniku)

Stagnacija kmečkih struktur in proračun za '82

Proračun za leto 1982 je bil glavna točka prvega zasedanja občnega zbora kmetijske zbornice v novem letu. Proračun je bil od vseh frakcij soglasno sprejet. Razvila pa se je dolga debata, v kateri se je oglašil tudi zastopnik Skupnosti južnokoroških kmetov ekonomski svetnik Ignac Domej.

Pogled na občni zbor kmetijske zbornice. Zastopnik SJK Ignac Domej.

Proračun obsega pri dohodkih kot pri izdatkih 42.360.000 šilingov. Največji delež za vzdrževanje kmetijske zbornice tvorijo obvezni prispevki kmetov, ki znašajo okoli 24 milijonov šilingov. Okoli 11 milijonov šilingov pa dobi zbornica s strani dežele in države kot podpora za vzdrževanje nastavljenec, okrajnih postojank in za izobraževalno delo. Pri izdatkih prednjačijo plače za nastavljenec, ki znašajo 25 milijonov šilingov. 2 milijona pa znašajo izdatki za funkcionarje. Seveda s predsednikom Deutschmannom na čelu, ki dobi poleg drugih honorarjev kot poslanec za delo v okviru zbornice v prihodnjem letu predvidoma 401 tisoč šilingov. S podpredsedniki vred pa dobi Deutschmann vrhu tega še 199.000 šilingov za potne stroške. Morda je to tudi del tistega balasta, ki je po mnenju Domeja v proračunu, saj se je Deutschmann nato branil ter zatrjeval, da je sklenjeni proračun „proračun potreb“. Nedvomno je predsednik „potreben“ tega denarja.

Domej je v svojem kratkem prispevku dejal, da prav gotovo ni mogoče govoriti o „varčevalnem proračunu“. Vprašal pa je tudi za-

kaj se je v preteklem letu izdalo le 7000 šilingov za izobraževanje zborničnih nastavljenec. Izkazalo se je, da si je znala zbornica zvesti podpore za to izobrazbo iz državnih in deželne blagajni in je s tem štedila s svojim denarjem. Domej se je izpovedal tudi za posebno upoštevane izvenšolskih izobraževalnih in drugih potreb slovenske podeželske mladine in menil, da denar ne smejo izdati le za „Landjugend“. Tudi tukaj ni našel razumevanja pri zastopnikih drugih frakcij. Predsednik Deutschmann se je tudi v tem važnem vprašanju izmaknil z navadnim govoričenjem in besedno igro jasnemu odgovoru. Govoril je o tem, da je mladina najbolj tolerantni element družbe, da se v „Landjugend“ lahko srečajo vsi mladi ljudje na podeželju, da mladina ne dela razlike med Slovenci in Windišarji, zanikal je, da bi Landjugend bila strankarsko usmerjena ter zaključil s stavkom iz volilnega boja: Skupno gre lažje! Kljub vsem lepim besedam je to za nas Slovence, ki poznamo zgodovino te mladinske organizacije, ki prav gotovo ni bila nikoli politično nevtralna, še manj pa tolerantna v manjšinskem vprašanju, ponoven

dokaz za nerazumevanje za težnje slovenskega prebivalstva. Tem bolj utemeljena je zato zahteva Domeja, ki je v zbornici zahteval upoštevanje slovenskega jezika v glasilu „Kärntner Bauer“.

V raznih diskusijskih prispevkih je bilo govora še o nadaljnjem upadanju kmečkih dohodkov. Omenili so stagnacijo kmečkih struktur, kjer zaradi trenutnega stanja ni velike pripravljenosti za nove investicije. Preteklo letino žita so ocenili za slabšo kot v prejšnjih letih, nazadovale so kolone svinj pri privatnih kmetih, prav tako pa so se povečale cene za številna obratna sredstva, odselitev od kmetij pa je še naprej aktualna. Predsednik je omenil tudi intenzivno delo na kmetijah, kjer so za zadnje leto ugotovili, da dela kmet povprečno 10 ur, kmetica pa povprečno 11 ur, od tega 3-4 ure v gospodinjstvu.

Orsini-Rosenberg je ocenil stanje na lesnem področju ter prišel do zaključka, da leto 1982 ne morejo gledati preveč optimistično in da bo treba sečnjo lesa celo zreducirati za 5 odstotkov. Prišlo je tudi do širših polemik med svobodnjaki in redakcijo Kärntner Bauer, ker je v zadnjem poročilu o prvem občnem zboru po volitvah bilo poročilo menda nepopolno in nesmiselno, posebno glede izvajanja Huberja.

Dipl.inž. Matevž Krasnik kmetijski direktor

Priznanega strokovnjaka dipl. inž. Matevža Krasnika so pred kratkim imenovali za kmetijskega direktorja. Našemu rojaku, ki je pri koroški kmetijski zbornici odgovoren za prašičerejo in čebelarstvo, želimo pri njegovem strokovnem delu za kmečko prebivalstvo še veliko uspeha. Dr. Franci Gröblacher, prav tako uslužbenec kmetijske zbornice, je bil imenovan za kmetijskega svetnika. Obema strokovnjakoma prav iskreno čestitamo.

Prijave k dvojezičnemu pouku rahlo naraščajo

V intervjuju za zagrebški „Večernji list“ je avstrijski zunanji minister Willibald Pahr med drugim ugotovil, da se je klima za manjšine v Avstriji znatno izboljšala. Kot dokaz je navedel, da se je v zadnjem letu povečalo število k dvojezičnemu pouku prijavljenih šolarjev. Neodvisno od dejstva, da so se povečali le odstotki, ne pa absolutno število k dvojezičnemu pouku prijavljenih učencev, je v tej zvezi treba vprašati, komu gredo zasluge za morebitno izboljšanje.

Minuli teden je deželna tiskovna služba objavila številke o prijavah k dvojezičnemu pouku. Pri tem najbolj poudarja dejstvo, da se je delež otrok, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, v novem šolskem letu povišal za 0,5 %. Delež dvojezičnih šolarjev v ljudskih šolah juž. Koroške znaša sedaj 16,38 %, to pomeni v absolutnih številkah, da je od skupno 6690 šolarjev prijavljenih k dvojezičnemu pouku 1096 učencev. Deželna tiskovna služba poroča, da je delež dvojezičnih šolarjev narasel tudi že v šolskem letu 1979/80 (+ 0,25 %) ter v šolskem letu 1980/81 (+ 1,56 %). V okviru glavne šole pa je število občutno padlo od 416 lani na 368 letos.

V koliko zvišanje deleža dvojezičnih učencev v ljudskih šolah ni le slučajno nihanje, bodo pokazala šele prihodnja leta. Dejstvo je, da je od leta 1958/59 do leta 1962/63 ta odstotek padel od približno 21 % na nekaj več kot 14 %. V vseh naslednjih letih pa je delež prijav nihal okoli teh 14 odstotkov, kar je tudi odraz tega, da se za manjšino nezadovoljiv položaj na šolskem področju ni bistveno izboljšal. Še manj pa procentualni porast prijav moremo ocenjevati kot zaslugi deželnih in državnih oblasti. Saj nam zadnja dva primera iz Velikovca in Žitare vasi potrjujeta njihovo protimanjšinsko usmerjenost. Prav oba primera zavirata kulturno udeleževanje slovenske mladine, v Žitari vasi pa celo demokratično vzgojo šolske mladine. Zaradi teh, za koroško ozračje značilnih primerov, utemeljeno lahko ugotovimo, da oblasti še niso ustvarile tiste klime, s katero se hvali zunanji minister Pahr v sosednjih državah, s katerimi ima Avstrija celo vrsto skupnih

interesov.

Ob žitarskem primeru se je pojavilo tudi pismo bralca v socialistični Kärntner Tageszeitung, ki „zaskrbljeno“ ugotavlja, da se bi ravnanje ravnatelja Kukovice, ki je v skladu s členom 7 avstrijske državne pogodbe, lahko skrajno negativno vplivalo na bodoče prijave. Tudi zadnji „Ruf der Heimat“ svari ponovno pred naraščanjem prijav in pred vplivom demokratično usmerjenih šolskih ravnateljcev. Ob takem pisanju tudi ni mogoče ugotoviti, da bi javna občila prispevala k izboljšanju klime, še manj pa takšen „interesne skupnosti“ kot je KHD.

Če te številke kaj pokažejo, potem edinole to, da kljub neugodnim pogojem slovensko prebivalstvo prijavlja svoje otroke k dvojezičnemu pouku, in to pogosto kot zavesten odpor proti krivični manjšinski politiki in zakonodaji. Zavedajo se potrebe izobraževanja v materinem jeziku kljub obstoječim predsodkom in zaničevanju pripadnikov slovenske manjšine. Število teh staršev verjetno celo narašča, kot kažejo številke v nekaterih posameznih občinah. Vprašati pa je treba, kakšen bil porast števila, če bi oblasti dejansko pospeševale učenje slovenskega jezika in izobraževanje v materinem jeziku. Samo pod takšnimi pogoji bi se številni slovenski otroci šele dejansko lahko posluževali svoje pravice do izobraževanja v materinem jeziku. Že leta 1953 so šolske oblasti ugotovile, da je uspeh dvojezičnega pouka razveseljiv le tam, kjer so učitelji na mestu, starši pa se ne upirajo učenju drugega jezika. Ta ugotovitev velja v bistvu še danes.

Ostri spopadi strank

„Pretekli teden je bil v znamenju nenavadno ostrih političnih spopadov vseh treh v parlamentu zastopanih strank. Se je novo leto še začelo v znamenju soglasja ali vsaj več ali manj prijateljskih pogovorov med vladajočo stranko ter strankama opozicije, se je ta mirna atmosfera avstrijske notranje politike končala najkasneje s klavzurno sejo vlade, v kateri je začrtala delo za leto 1982. Na tej seji je zvezni kancler Kreisky skupno s predsednikom sindikalne zveze Benyo povedal, da bo dala socialistična vlada tudi proti glasovom opozicije nalog za izgradnjo takoimenovanega konferenčnega centra za OZN na Dunaju; drugo, kar je razburilo duhove, je izjava Kreiskega, da bo nanovo razpisal referendum o atomski elektrarni v Zwentendorfu in to po volitvah, ki naj bodo ob regularnem terminu marca 1983; tretja sporna točka je bila njegova izjava o Poljski in vlogi katoliške cerkve pravtam.

Opozicija je zagnala vik in krik, kakor da bi bil Kreisky odstranil parlament in se sam proglasil za diktatorja. Kaj dejansko je tako novega v teh Kreiskyjevih izjavah in načrtih, kar bi opravičilo tako histerijo? Ni novo, da se Kreisky sam nikoli ni sprijaznil z izidom referenduma o Zwentendorfu in z njim tudi ne določen del vladne stranke (posebno Benya). Vedno spet je poudaril, da se bo naprej potegoval za obratovanje atomske elektrarne, prav tako kot tudi določeni krogi v ljudski stranki. Glede konferenčnega centra OZN je zadeva le malo bolj komplikirana: sklep za izgradnjo takoimenovane OZN-city na Dunaju, ki vključuje tudi konferenčni center, je sprejela ljudskostrankarska samovlada v šestdesetih letih in je s tem obvezala Avstrijo, da bo ta projekt uresničila. Mimo te odgovornosti ljudska stranka ne more. Vendar je postal avstrijski proračun v zadnjih letih tako napet, da je financiranje tega projekta, ki bo stal okrog 50 milijard šilingov, dejansko težavno. Vrhu tega je posebno gradbeno gospodarstvo v hudi krizi, od tam preti tudi največji privrastlek brezposelnosti,

če ne bo primernih naročil. Še bolj zapletena pa je postala zadeva, ker je dunajska ljudska stranka lani jeseni organizirala na Dunaju neke vrste referendum, ki pa za zakonodajalca ni obvezno, v katerem je s silno demagogijo ter demagoškimi vprašanji uspela, da so se volilci (pičlih 16 % vseh volilnih upravičencev) z večino izrekli proti izgradnji konferenčnega centra. Ljudska stranka, zlasti njen dunajski predsednik Busek, zdaj očita socialistom, da ne upoštevajo ljudskega mnenja, če kljub referendumu začnejo graditi center, ter jim odreka demokratično miselnost. Socialisti pa argumentirajo, da se je bistveno spremenil problem financiranja, saj bi arabske države zelo dolgoročno kreditirale ta projekt, tako da za izgradnjo ni treba seči po proračunskih sredstvih.

V ozadju spora pa stojijo seveda različni ekonomski interesi in faktorji, ki jih zastopata obe veliki stranki. Ljudska stranka zahteva kot alternativo za konferenčni center takoimenovano „sanacijo starega mesta“, se pravi modernizacijo starih stanovanj na Dunaju. Od tega bi profitirali zlasti majhni in srednji gradbe-

ni in rokodelski obrati, tradicionalni volivci ljudske stranke, pač družbeni razred, katerih interes zastopa. Socialistična stranka kot vladajoča stranka je upraviteljica države. Kot taka se mora ozirati na dobrobit veleindustrije, ki ja od države ne samo profitira, temveč le-to tudi financira. Gradbena veleindustrija, ki je posebno na Dunaju v zadnjem desetletju zelo narasla ob izgradnji OZN-poslopij, AKH in podzemne železnice, in ki je stooštoto računala z izjalovljenim projektom izgradnje stanovanj na tako imenovanem „Steinhof-ozemlju“, pa ne more dosti prispevati k „sanaciji starega mesta“. Mogočni gradbeni stroji ter drugo veliko tehnično orodje, ki je potrebno za izgraditev novih in velikih projektov pač ni pripravno za delo znotraj stanovanjskih hiš ali v ozkih mestnih okrajih. Zato potrebuje ta stroka nujno državna naročila, če noče propasti. Da je ta državna naročila mogoče prodajati pod geslom ustvarjanja delovnih mest, izvira iz tradicije socialistične stranke in ji je gotovo v prid.

Seveda je problem tudi še mednarodnega značaja: če boče Dunaj ali Avstrija dejansko postati — poleg New Yorka in Zeneve — tretje središče OZN, kar Avstriji diplomatsko, mednarodno in zunanje politično gotovo ne bi škodovalo, je tak konferenčni center gotovo upravičen in važen; to je potrdil tudi dolgoletni generalni sekretar OZN Kurt Waldheim, ki gotovo ni poseben prijatelj socialistične stranke.

Kar se tiče strupene reakcije na Kreiskyjevo izjavo glede Poljske in vloge poljske katoliške cerkve, ki jo je označil Mock kot „nepojmljiv sporodslaj“, Steger pa vidi Kreiskega celo „v vojni s svetom in nebesami“, ni težko uganiti: ljudska stranka se trudi, da bi zopet vnašala razkol med

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV
vabi na

spominsko svečanost

ki bo v nedeljo 7. februarja 1982 ob 11. uri ob grobu narodnega heroja Matije Verčiča-Tomaža in tovarišev, na pokopališču v Svečah v Rožu.

Spored: polaganje vencev, nastop pevskega zbora, govor in recitacije

Počastimo spomin naših mrtvih junakov, ki so darovali življenje za svobodo v borbi proti fašizmu..

Glavni odbor
Zveze koroških partizanov

cerkev in socialistično stranko, saj je iz njenih vrst že večkrat bilo slišati, da ji je zlasti odnos kardinala Königa do socialistične stranke prepričateljski. Po diskusijah o § 144 vidi

ljudska stranka zdaj ponovno možnost, da izkorišča verska čustva prebivalstva proti stranki, ki ji je nepot do oblasti.

fra-ter

Umetnostni zakladi Slovenije

Prejšnji teden so v stekleni dvorani izvršnega sveta skupščine SR Slovenije v Ljubljani javnosti predstavili knjigo Umetnostni zakladi Slovenije. Izpovedani namen avtorja Luca Menašaja, mladega slovenskega umetnostnega zgodovinarja, in beograjske založbe Jugoslovenska revija je, da bi bralec iz visoko strokovnega a poljudno napisanega besedila in iz izjemno dobrih fotografij dobil pregled umetniškega snovanja v slovenskem prostoru. Tako piše na platnicah zares lepe knjige velikega formata, ki ima na dobrih 200 straneh nič manj kot 240 barvnih reprodukcij. Knjiga je

izšla v slovenski, srbohrvaški, angleški, francoski, italijanski in nemški verziji, tako da bo tudi neslovenski bralec spoznaval umetnost, nastalo na slovenskih tleh od kamene dobe do impresionizma.

Na žalost moramo ob tem založniškem podvigu napisati nekaj kritičnih besedi. Ne vemo namreč, zakaj je avtor knjige, ki je sicer dobila tudi strokovni žegen slovenske umetnostno-zgodovinske vede, prikaz omejil na razvoj umetnosti na ozemlju Socialistične republike Slovenije. Tako v knjigi zaman iščemo umetnostne spomenike ozemlja, kjer na Koroškem, Primorskem in v Porabju živimo Slovenci izven meja SR Slovenije. Umetnost koroškega slovenskega in narodno mešanega ozemlja v prikazu niti simbolično ni zastopana, čeprav so prav gotovo umetniški spomeniki tega področja tudi sestavni del slovenske kulturne dediščine. Začuden moramo biti tudi nad tem, kako se je avtor ognil obravnavi v naši narodni zgodovini nadvse pomembnega obdobja, ko je bila Koroška v srednjem veku nekaj časa prirodno središče alpskih Slovanov oz. Karantancev — prednikov današnjega slovenskega naroda. Mislimo, da ni prav, se nekoliko na hitro in čez palec odpovedati tistim slovenskim kulturno umetniškim spomenikom, ki so nastali izven meja SR Slovenije. Da gre tudi drugače, smo že večkrat videli, na primer na naših Koroških kulturnih dneh, pa celo v nič manj reprezentativnih knjigah o Sloveniji, recimo v Kmecljevih Zakladih Slovenije, ko so avtorji „zamejsko“ komponento, tudi umetnostno-zgodovinsko plat, upoštevali dosti bolj enakopravno kot v knjigi Umetnostni zakladi Slovenije.

Seveda pa je knjiga kljub tej pomankljivosti paša za oči in privlačno branje za vse, ki so ljubitelji umetnosti. Ko bosta pa avtor in založba mislila na novo izdajo knjige, bi bilo prav, če bi v njej upoštevali tudi takomenovano zamejstvo. Tako bi ta lepa knjiga za nas na Koroškem postala še bolj privlačna.

Izšla je nova številka Mladega roda

Vedno smo veseli, kadar ga dobimo v roke, Mladi rod namreč, šolski list za koroško mladino. Izdaja ga konzorcij učiteljev na dvojezičnih šolah Koroške. Gre za številko 5—6 oziroma januarso in februarso številko leta 1982.

Tokrat ne bomo omenjali imena stalnih sodelavcev Mladega roda, saj smo že večkrat poročali, da v tem šolskem glasilu sodelujejo učitelji, pisatelji in pesniki s Koroške in Slovenije. Tudi vsebina je primerna času — zimi in prvim znanilcem pomladi in drugim poučnim rečem. Naslovna stran je spet v barvah, naslikala jo je Lidija Osterc, medtem ko je zadnja stran ovojnice, ki nosi naslov „Naš Foltek se sanko“ pripravila Monika Zeichen, sodelovali pa so učenci Lydia Teppan, Hubert Teppan, Tino Feichter, Thomas Kosche, Stefan Buxbaum in Brigit Gaggl, vsi s Kostanj, oziroma okolice.

Že v zadnji številki Mladega roda smo zaznali porast rubrike „Bralci nam pišejo“ in veseli nas, da je tudi v pričujoči številki mno-

go pisem mladih bralcev in to ne le s Koroške, marveč tudi drugih krajev Avstrije in iz Slovenije. To pa je najboljšo potrdilo o priljubljenosti Mladega roda med učenci dvojezičnih šol na Koroškem. Zato tudi sklepamo, da bo primeren odziv imel tudi likovni natečaj uredništva Mladega roda, ki učence in učitelje vabi, da skupno pripravijo slike

za naslovne strani petih številki ki jih bodo uporabili za letnik 1982/83 tega šolskega glasila.

Vsem, ki Mladega roda še nimajo, toplo priporočamo, da ga naročijo ali pa kupijo v eni izmed naših knjigarn v Celovcu, saj bodo s tem glasilom gotovo napravili veselje sebi in mladini, kateri ga bodo dali v roke.

„Jara meščanka“ v Dobrli vasi

Po nekaj letih so domači igralci Slovenskega prosvetnega društva „Srce“ v Dobrli vasi spet postavili na noge svojo gledališko predstavo. Komedijo srbskega pisatelja Jovana Sterije Popovića „Jara meščanka“ so naštudiral v rekordnem času in s tekstom in svojim lastnim humorjem osvojili publiko. Režijo je vodila Sonja Ban. Komedija, čeprav napisana leta 1830, ni

ničesar izgubila na svežini in morda je prav za našo publiko še posebej aktualna.

Vsebinska: zgodba pripoveduje o vdovi po čevljarju, ki je podedovala nekaj denarja in hoče zdaj na vsak način postati fina dama, kar pa ji nikakor ne uspeva. Terorizira svojo hčer Evo, naj bo prav tako izumetničena kakor sama, ta pa se upira in se hoče poročiti s pridnim, a revnim Foltejem, ki ga mati ne mara. Materina prijateljica Zofa je iste sorte, saj ji gre predvsem za to, da bo lahko zastoj jedla in pila na obiskih pri „finih“ prijateljicah. Pripelje brata, faliranega študenta, v upanju, da se bo poročil s hčerko. Pomembno vlogo igra še srečka, na katero zadene Foltejev glavni dobitok. No, slednjič se le vse, kakor je v poštenji komediji treba, srečno izteče.

Igrali so deloma že znani igralci: Micka Hašej v vlogi vdove Urše, Frida Marketz kot prijateljica Zofa, Urška Miškulnik kot Eva, Franci Lipuš kot vdovin brat Mirko, Jožej Hašej kot Foltej, Miha Pasterk v vlogi študenta Ružičiča, Franci Božič kot vajenec Janko ter Anica Plesnik kot služkinja Anica.

Publika se je od srca nasmejala latovščini vdove Urše. Francoske, angleške, nemške besede so se mešale s slovenščino in marsikdo se je po predstavi popraskal za ušesi; tako se smejemo takemu izrazoslovju, pa vendar — ali ne uporabljamo tudi sami tako radi besede iz tujega zelnika? Če je dala ta predstava mnogim za misliti, je vse-kakor dosegla svoj namen.

S.B.

AKTIVNOST

Dunajski krožek, katerega vodi naš rojak Feliks Bister, razvija pestro dejavnost, namenjeno Slovincem, živečim na Dunaju.

Nocoj, ob 19. uri v gostilni Weidinger v Danhausergasse 3, v četrtem dunajskem okraju, Dunajski krožek vabi na predavanje direktorja Paula Urbana, podpredsednika Avstrijsko-jugoslovanskega društva na Dunaju. Govoril bo o namenu, dejavnosti in o načrtih za prihodnost.

Za 12. februar letos Dunajski krožek napoveduje predavanje dr. Dušana Nečaka in dr. Karla Stuhlpfarrerja, ki bosta referirala o koroškem plebiscitu 1920, o predpogojih, poteku in posledicah le-tega. Po predavanju pa bodo predstavili tudi knjigo o koroškem plebiscitu.

Dunajski krožek pa nima le povsem izobraževalni značaj, marveč je njegovo delovanje predvsem v tem, da združuje Slovence na Dunaju in da posreduje slovensko kulturo in znanost večinskemu narodu. Zato so večeri Dunajskega krožka povezani tudi z družabnostjo, ki je na sporedu ob vsaki priveditvi tega krožka. Tako je njegovo delovanje brez dvoma zelo pomemben faktor v kulturno-političnem življenju Slovencev na Dunaju, saj na svojstven, nevsiljiv način beleži lepe uspehe.

Strokovna šola za ženske | poklice v Št. Jakobu

edinstvena priložnost za izobrazbo in vzgojo naših deklet

Že davno napovedana gospodarska kriza z grozečo brezposelnostjo občutno posega s svojimi tipalkami tudi po žrtvah v naši deželi.

Zato je čisto razumljivo, da bolj kot kdaj prej, prav danes starši pozorneje in z večjimi skrbmi zrejo v bodočnost svojih otrok.

Razvoj življenjske ravni danes zahteva od vseh, ko stopajo na življenjsko pot, več priprave, več izobrazbe. Sporedno tem sodobnim zahtevam se je za naša dekleta pravčasno preorganizirala STROKOVNA ŠOLA ZA ŽENSKE POKLICE v ŠT. JAKOBU.

Zato je temeljita priprava na tej šoli omogočila dosedanjim absolventkam po končani šoli dobro zaposlitev z vsestransko izbiro in najrazličnejšimi možnostmi:

- Nekaj dosedanjih absolvent je že doseglo maturo in nadaljuje z višjimi študiji.
- Nemalo od njih je zaposlenih po raznih pisarnah.
- Dobrodošle so kot asistentke pri zdravnikih.
- Precejšnje število se jih je odlo-

čilo za zaposlitev v trgovskem sektorju.

■ Zlahka najdejo dober zaslužek tudi v tujem prometu.

Za vse te službe usposablja svoje učenke šola, v kateri poučujejo usposobljene učne moči, z uporabo modernih učnih pripomočkov.

Posebna vrednost te šole je tudi v tem, da se vrši pouk v njej v obeh deželni jeziki. Prav to dejstvo daje absolventkam prvenstveno možnost zaposlitve v domačih podjetjih.

Pri vpisu v šolo se dekleta, svojim zmoglostim primerno, lahko odločijo za obisk ENOLETNE GOSPODINJSKE ŠOLE z lažjim učnim načrtom, ali za zahtevnejšo TRILETNO STROKOVNO ŠOLO.

Oba tipa šole imata vsekakor za vsako deklo neprecenljivo življenjsko vrednost.

Učenke so deležne vseh podpor in olajšav, kot so jih deležne učenke na drugih državnih šolah.

Šoli je priključen internat, v katerem skušajo vzgojiteljice vzgojiti svoje gojenke v idealne versko in narodno zavedne osebnosti.

za posvetitev	f — kr. 18
Ce gre nevesta izven fare	f 2 kr. —
Cerkovnik, če ostane nevesta doma	f — kr. 9
če gre izven fare	f — kr. 18

Za pogrebe:	
za pogreb otroka ali odraslega	f — kr. 18
za posvetitev	f — kr. 18
za petje libere	f — kr. 18
za mašo po umrlem	f — kr. 36

Ce umre hišni gospodar (pater familias), morajo dediči dati vikarju koš posmrtnino (Seelenrecht)	f 1 kr. 30
Cerkovnik dobi za pogreb otroka	f — kr. 6
za pogreb, posvetitev in pokop otrok	f — kr. 15
za pogreb odraslih skupaj z mašo, previdenjem in zadnjim maziljenjem	f — kr. 45
za trikratno zvonjenje	f — kr. 9
Ce umre gospodar ali gospodinja, dobi cerkovnik koš posmrtnino en hlebec kruha.	

Ko ob zaključku pregledamo te skromne prispevke k zgodovini župnije Lipa nad Vrbo, pridemo do zaključka, da je bilo prebivalstvo tega območja pod stalnim in strogim nadzorstvom lastnikov grada in gospostva Landskron, ki so imeli v svojih rokah vso gospodarsko, sodno in politično oblast, ki pa so kot odvetniki in patroni nad vsemi župnijami beljaškega cerkvenega okrožja imeli tudi glavno besedo pri upravljanju cerkvenega premoženja. To se je pokazalo najbolj v času reformacije in protireformacije, ko so ti lastniki (grofje Khevenhüller) postali pripadniki nove luteranske vere in so morali tudi njihovi grajski oskrbniki postati protestanti. Videli smo, da se je ljubljanski stolni kapitelj leta 1586 pritožil zoper oskrbnika Amblacherja, še več pritožb pa je bilo zoper njegovega naslednika Kristofa Schneeweissa, ki je bil na tem službenem mestu od leta 1591 do leta 1629, ko je moral skupaj s svojim gospodarjem grofom Ivanom Khevenhüllerjem zaradi protestantizma zapustiti avstrijske dežele. O njegovem delovanju je bilo že pisano v prispevkih k zgodovini župnij Šent Rupert in Skočidol. Tu naj bo omenjeno, da je

Schneeweiss leta 1611 moral spremeniti svoje prejšnje odločitve in je moral dati izplačati dvema katoliškima duhovnikom njihove v cerkvenih urbarjih zajamčene dohodke za eno leto nazaj. Kmalu na to, leta 1615, pa so se zoper oskrbnika Schneeweissa začele kopičiti nove pritožbe, katerih izid pa iz listinskih virov nadškofijskega arhiva v Ljubljani ni razviden.

S kazensko-pravnega vidika je morda zanimiv primer, da je deželno sodišče obsodilo očeta nezakonskega otroka, ko je bila ugotovljena njegova identiteta, zaradi njegovega „greha“ na kazen bičanja.

Primer vikarja Reauza je glede na narodnostne razmere na Koroškem iz več razlogov posebne važnosti. Reauz je bil sin slovenskih staršev iz okolice Beljaka. Njegov priimek Reauz je nemško-koroška ali, če hočete, koroško-nemška spakedranka; pisal se je ali Erjavec ali Rijavec; kako so ga rojaki pred več kot 200 leti klicali, pa bo danes verjetno težko ugotoviti. Ko je nastopil službo vikarja župnije Lipa na Koroškem, je poznal le svoje domače slovensko narečje; farani v Lipi so ugovarjali namestitvi, ker niso dobro razumeli njegove izgovorjave. Po treh mesecih se je naučil lepe slovenščine, da so ga farani začeli spoštovati. V Lipi je služboval dobrih 20 let, nakar je bil postavljen za vikarja in škofijskega komisarja nadžupnije sv. Miklavža v Beljaku, kjer je služboval do svoje smrti leta 1788. Občudovati moramo farane župnije Lipa nad Vrbo, ki so po svojih treh zastopnikih — cerkvenih ključarjih — zahtevali od svojega vikarja boljše znanje slovenskega jezika in s tem dokazali, da so se zavedali svoje slovenske narodnosti. Beljaški vikar Miller je poročal stolnemu kapitlju v Ljubljano, da je bilo zaradi tega vse ljudstvo razburjeno.

(Konec)

DR. ANTON SVETINA

Prispevki k zgodovini Lipe nad Vrbo

1. Na praznik sv. Filipa in Jakoba je cerkveno opravilo doma.

4. Na praznik sv. Florijana je procesija v Vrbo (Velden).

Junij:

Na tretjo nedeljo je procesija v Logo vas.

Na praznik sv. Rešnjega telesa je slovesna procesija doma.

Na nedeljo infra octavam mora vikar ili na pomoč vikarju pri cerkvi sv. Nikolaja v Beljak.

24. Na praznik sv. Janeza Krstnika je procesija v Poreče (Pörlschach).

9. Na praznik sv. Primoža in Felicijana je procesija na Olok (Maria Wörth).

29. Na praznik sv. Petra in Pavla je vse cerkveno opravilo v Konefichah.

Julij:

12. Na dan sv. Margarete je procesija v Skočidol (Gottestal).

22. Na praznik sv. Magdalene je procesija k sv. Magdaleni.

25. Na praznik sv. Jakoba in 26. na praznik sv. Ane je cerkveno opravilo doma.

Na četrto nedeljo julija je procesija v Strmec (Sternberg).

Avgust:

8. je procesija v žoprače (Selpritsch).

10. Na praznik sv. Lovrenca praznuje patronij v Tmari vasi.

28. Na praznik sv. Avgusta je cerkveno opravilo v Semislovčah.

Septembere:

1. Na praznik sv. Egidija je procesija v Št. Ilj (St. Egidien).

8. Na praznik rojstva Device Marije je procesija v Podravlje.

V nedeljo po tem prazniku gre vikar z ljudstvom v Skočidol, kjer se praznuje posvečenje.

21. Na praznik sv. Mateja apostola je cerkveno opravilo doma.

28. Na praznik sv. Mihaela je procesija v Rožek (Rosegg).

Oktober:

Na prvo nedeljo je cerkveno opravilo v Tmari vasi.

Na drugo nedeljo je sestanek vseh bratovščin Srca Jezusovega.

Na tretjo nedeljo je procesija v Dvor (Kranzel-

hofen).

28. Na praznik apostolov Simona in Jude je cerkveno opravilo doma.

November:

1. Na praznik vseh svetnikov je cerkveno opravilo pri cerkvi sv. Jurija v Strmcu.

2. V spomin umrlih se vršijo vsa cerkvena opravila ravno tako v Strmcu.

11. Na praznik sv. Martina se vrši praznovanje patronija v domači cerkvi.

Na drugo nedeljo v tem mesecu je romanje v Logo vas.

30. Na praznik sv. Andreja je cerkveno opravilo doma.

December:

6. Na praznik sv. Miklavža je cerkveno opravilo pri cerkvi sv. Miklavža v Beljaku.

8. Na praznik Marijinega spočetja se vrši procesija v Domačale (Damschach).

13. Na praznik sv. Lucije je služba božja v Konefichah.

Na četrto adventno nedeljo pridejo vsi člani bralovščine Srca Jezusovega v farno cerkev.

25. Božični praznik se obhaja v domači cerkvi.

Sledi taksa štole:

Od krstov:

Izven časa velike noči in binkošti:

vikar f — kr. 18

cerkovnik f — kr. 3

V času velike noči in binkošti:

vikar za krst prvega otroka f 1 kr. 30

vikar za krst drugega otroka f 1 kr. —

vikar za krst tretjega otroka f — kr. 30

cerkovnik: f — kr. 6

Pri krstu izvenzakonskih otrok se štola vikarja podvoji, cerkovnik pa dobi f — kr. 9

Za posvetitev žene po porodu: vikar f — kr. 3

Za previdenje umirajočih: vikar f — kr. 18

vikar za maziljenje z oljem f — kr. 30

cerkovnik za obe opravili f — kr. 9

Za poroke: za trikratno objavo poroke f — kr. 18

za polrdilo o objavah f — kr. 18

za poročni obred f 1 kr. —

Deset folklornih let SPD „Zarja“ v Železni Kapli

Predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ v Železni Kapli Miha Travnik nam je potem, ko je bil izvoljen za novega predsednika povedal, da bodo v letu 1982 praznovali 75-letnico obstoja društva in 10-letnico delovanja njihovih folklornih skupin in da bodo v tem letu vse društvene prireditve potekale v znamenju tega jubileja.

Leto 1982 je tu in prva prireditvev „Zarje“ je že za nami, namreč, „Deset folklornih let“, tako se je glasil naslov jubilejne prireditve kapelških folklorošev, ki je preteklo soboto potekala v tamošnji farni dvorani. Čeprav je vabilo na prireditve v časopisih bilo skromno, je prireditev bila izreden kulturni dogodek. Ne samo zaradi številnega občinstva, ki je do kraja napolnilo dvorano, ampak tudi zaradi kvalitete in prisrčnosti nastopajočih ansamblov. Uvodoma je v pozdrav zapel pevski zbor, ki ga vodi Joško Wrulich. Potem pa je spregovoril predsednik Miha Travnik, ki je pozdravil številno občinstvo in nekatere goste, zastopnike občine, cerkve, sosednjih društev, častnega predsednika Petra Kuharja, predsednika Slovenske prosvetne zveze Valentina Polanška in druge.

Čeprav je prireditev bila vsem v razvedrilo, je med posameznimi točkami Franci Sadošek občinstvo

je. Tako je minul edinstven kulturni dogodek, ki je svoj finale našel v skupni sliki, ko so se občinstvu predstavili vsi sodelujoči. Tu pa je prišlo tudi do izraza, da je pobudnica in duša folklorne dejavnosti v Železni Kapli Helena Kuhar ali tetka, kot ji pravijo folkloriši. Zato je bila deležna tudi burnega aplav-

Najstarejša folklor v gorenjskih ...

seznanjal, kakšne dosežke so folkloriši SPD „Zarja“ dosegli v preteklih desetih letih. Ne samo to, da

za, v znak hvaležnosti pa ji je predsednik izročil spominsko darilo. Sama pa je ob tej priložnosti dejala, da vsega tega ne bi mogli uresničiti, če starši ne bi zaupali svojih otrok društvu, kjer so se uredili v plesih in v folklori ter doraščali

... srednja folklor v zilijskih ...

Predsednik „Zarje“ je ob tej priložnosti povedal, koliko truda je bilo treba vložiti v delo in ustanovitvev folklorne dejavnosti. Od strokovne pomoči do nabave ustreznih noš in številnih vaj in do prvega nastopa. Zdaj ima društvo kar tri folklorne skupine, ki plešejo slovenske in druge plesne.

Spored je — kot že omenjeno — bil čudovito doživetje. Že same pisane noše s katerimi folklor nastopa, so pritegnile vso pozornost gledalcev. Brez dvoma so najbolj navdušili najmlajši plesalci — pionirčki, ki sestavljajo najmlajšo skupino, potem je tu še srednja in tista skupina, ki deluje že od vsega začetka. Toda vse predstavljajo harmonično celoto, ki brez dvoma tvori vrh folklornih dosežkov na Koroškem. Nadvse posrečen je bil prikaz starih ohcetni običajev iz Železne Kaple in okolice, le-ta je

so po prvi folklorni koloniji v Predvoru ustanovili prvo skupino, ampak, da so v teh letih bili na šte-

Zveza slovenskih žena vabi na
PREDAVANJE
Najbolj pogoste težave,
ki se pojavljajo pri mladini
v četrtek 28. januarja 1982 ob 19. uri v
hotelu Obir v Železni Kapli
Prisrčno vabljeni!

li v zavedne prosvetaše. Seveda pa Jelka vsega sama ni zmogla; v Železno Kaplo so najprej prišli pomagat strokovnjaki z Raven, Predvoru, Kranja in iz Ljubljane, zdaj pa se že sami spoprijemamo s

... pionirska pa v koroških narodnih nošah

vilnih gostovanjih doma, v Sloveniji, drugih republikah SFRJ, Švici, Franciji in v raznih mestih Avstri-

študijem novih plesov. Kot vodje nastopajo Traudi Uršič, Urši Paul in Franci Sadošek. Tu kajpada ne smemo prezreti vsestranske pomoči Slovenske prosvetne zveze, kar je prišlo do izraza tudi v tem, da je v soboto v Železni Kapli spregovoril tudi predsednik Valentin Polanšek, ki je jubilatantom čestital v imenu svoje organizacije.

Tudi mi želimo, da bi folklorna dejavnost v okviru SPD „Zarja“ v naslednjem desetletju bila tako uspešna kot v prvem in s svojimi skupinami razveseljevala ljubitelje ljudskih plesov.

Posrečen prikaz ohceti v Železni Kapli

pri občinstvu našel še posebno odmevnost. Razen tega so ohcetni prizori in godbeni vložki bili čudoviti prehodi od ene do druge plesne točke. Skratka, bilo je lepo in ni nam žal, da smo obiskali jubilejno prireditev kapelških folklorošev. Gotovo pa bo to tudi spodbudno vplivalo za nadaljnjo rast folklorne dejavnosti v okviru SPD „Zarja“; vsekakor bi kazalo, da bi s sporedom, s katerim so nastopili v Železni Kapli, šli gostovat tudi v druge kraje. Prepričani smo, da bodo povsod deležni tako navdušenega sprejema, kot s strani domače publike.

Pestra dejavnost Slovenskega čebelarskega društva Smihel

Vsaka ustanova ali društvo na koncu leta napravi svoj obračun, da vidi kako je gospodarilo. Naše društvo je lahko ponosno na uspehe, ki jih je doseglo. Na kratko hočem orisati delo našega društva v preteklem letu.

2. februarja 1981 smo se čebelarji srečali na celodnevem tečaju v Tinjah. Vodil ga je dipl. inž. Matevž Krasnik. Udeležili so se ga tudi čebelarji iz Zagorja (pobrateno društvo) in Raven na Koroškem.

27. februarja smo imeli letni občni zbor s srečolovom. Slednji nam je malo poživil našo skromno blagajno. Dopolniti je treba tudi, da na vsakem občnem zboru postreže z malico čebelar-dobrotnik tov. Vavti Alojzij, za kar mu velja prisrčna zahvala.

24. maja 1981 smo praznovali 60-letnico našega društva in hkrati 60. rojstni dan našega predsednika tovariša Luka Boročnika. K temu prazniku je treba pripomniti, da je prireditev v zadovoljstvo vseh lepo uspešna. Verjetno je bil to največji uspeh našega društva, ki šteje trenutno 32 aktivnih članov in 15 častnih članov. Na jubilejni prireditvi smo imeli nad 300 udeležencev-čebelarjev iz Zagorja, Žalca, Raven na Koroškem ter iz Železne Kaple in Podjune. Na tej proslavi so čebelarji z Raven izrazili željo po pobratenju.

Zahvaliti se moramo pokroviteljem te proslave, da so nam z denarno pomočjo pomagali uresničiti to enkratno prireditev. Prav tako velja zahvala našim čebelarjem, da je vsak po svojih močeh prispeval k uresnitvi programa.

22. julija je Čebelarska matica iz Žalca povabila naše čebelarje na odkritje čebelarskega doma na Mrtjakih, katerega se je udeležilo precej naših čebelarjev. Ob tej priložnosti smo jim poklonili sliko naše lepe Pece.

11. oktobra pa smo imeli pobratenje na Ravnah. Spored proslave se je odvijal v zelo prijetnem vzdušju. Naše darilo je bilo sicer skromno, a je doseglo zelo velik odmev pri Ravenčanah — slika je namreč predstavljala našega ustanovitelja čebelarskega društva Vinka Pečnika pred njegovim čebelnjakom.

28. decembra smo pa bili povabljeni na čebelarsko konferenco na Ravne. Prisostvovali smo letnemu pregledu društva. V vsakem društvu so problemi. Lahko smo ugotovili, da imajo tudi drugi težave, ne samo mi. In ravno na takšnih konferencah je priložnost, da se skušajo reševati in odpravljati napake. Zastaviti je treba nove načrte, ki bi doprinesli tudi kaj dobička in ne samo izgube.

No, mi smihelski čebelarji smo samo hobi-čebelarji, kajti premalo ima vsak posameznik družin (čebel), da bi lahko živel od čebelarstva. A kljub temu jih je vedno več, ki se zanimajo za čebele in si jih tudi nabavljajo. Mi, ki smo po večini kmetje in uslužbenci, se pač najlažje sprostimo pri čebelah.

V letošnjem letu 1982 spet upamo, da bo boljše od lanskega, da bo več medu. Pridetek v lanskem letu je bil bolj skromen. Glede novih smernic in načrtov za leto 1982 pa se bomo pomenili na prihodnjem občnem zboru v mesecu februarju.

Se enkrat zahvala vsem čebelarjem tu in onstran meje. Naš obračun zaključujem z željo, da bi čebelarji tudi v letu 1982 bili uspešni in se morda še bolj posvetili našim čebelam ter da bi se uspehi kazali tudi pri delu in ne samo pri proslavah.

S čebelarskim pozdravom

Jožica

PLIBERK - posnemanja vredna dejavnost

Da ne bi kdo mislil, da pri nas ni nič novega in da pišemo samo o pogrebi (ter še o čem), se oglašamo danes z drugo novico, ki je po dolgem času nekaj drugega in posebnega. Spregovorili bomo nekaj besed o razstavi, ki je bila pred kratkim v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku. Tu gre za razstavo ročnih del marljivih deklet in žena ter tudi moških iz Pliberka in okolice.

Ze septembra lanskega leta je pod pokroviteljstvom ustanove „Kärntner Bildungswerk“ in pod spretno roko Sissije Hlebec, ki v Pliberku vodi trgovino „Wollstube“, začel z delom krožek, ki bi mu lahko rekli „pokaži kaj znaš“. Gospa Hlebec je s svojo domačnostjo in znanjem znala privabiti toliko ljudi, da je začela v jeseni minulega leta z delom. Vsak teden enkrat so prihajali z veseljem vsi tisti, ki so imeli voljo lastnoročno nekaj ustvariti in potem tudi pokazati svoje umotvore, ki so nastali v pičlih treh mesecih, na razstavi.

Nad 150 žensk in pa tudi nekaj moških je bilo med njimi, ki so imeli voljo, da razveselijo svoje in tudi druge z delom, ki mu lahko rečemo, da je umetnina svoje vrste. Po načrtu ali pa tudi po lastni fantaziji so ustvarili lepote, katere le malokdaj vidiš zbrane na enem kraju. Vsak obiskovalec, ki je prišel na ogled te razstave, je strmel ob čudovili lepoti razstavljenih stvari, ki so nastale s trudom in pridnostjo posameznih rok. Težko se je bilo odločiti katera pletenina, preproga, zavesa, obloga, prtič, stenska slika in podobno je bilo najlepše med vsemi lepotami. Vsekakor so bili vsi razstavljeni predmeti izvrstni in hkrati lep okras v stanovanju. Razstavljenih je bilo nad 500 ročnih del, prav toliko teh izdelkov pa je že romalo na domove in med svoje kot božično ali novoletno darilo. Vsak je pač hotel svoje čimprej presenetiti in jim napraviti veselje. Mislim, da vsem tistim ženskam in moškim, ki so prihajali na ta tečaj in (hkrati) družabni večer, ob koncu ni bilo žal vloženega truda. Razveseljivo pa je bilo tudi to, da so kreatorji te domače lepote oziroma obrti prihajali iz vseh vasi in ne samo iz Pliberka in da je bilo vzdušje res prav domače,

brez kakšnih predsodkov ali nevednosti. Lahko rečemo, da ni motilo nikoga, če je govoril ta ali oni jezik.

Vsakemu, ki je to razstavo zamudil, je lahko žal. Videl bi namreč stvari, ko bi gotovo rekel, te so pa lepe domače in bi lahko nastale tudi doma ob malenkostni fantaziji.

Ob koncu pa nastane še vprašanje, ali ne bi bilo mogoče, da bi v zimskih mesecih organizirala Slovenska kmečka zveza ali Zveza slovenskih žena podobne tečaje. Zakaj morajo priti pobude navadno od drugod in ne iz domačih logov, kajli s pletenjem preprog, vezenin in okrasnih predmetov se plešejo lahko tudi druge vezi — človeške vezi, ki po navadi držijo bolj dolgo kot vse drugo. Čestitamo in kličemo — na delo! Veselimo se domačih lepih izdelkov!

ikej

Slovenji Plajberk

Pri nas v Slovenjem Plajberku ni samo čist zrak in prelestna narava, še prav posebej sedaj pozimi, ko je naša dolina odeta z debelim snegom in privablja od blizu in daleč smučarje na Boštovo oz. Se-reinikovo smučišče, ne, pri nas imamo še druge posebnosti kot na primer v naši farni cerkvi odlično urejene jaslice. Kaj takšnega dragi bralci prav gotovo še niste videli. Jaslice niso samo lepo urejene temveč tudi razsežne, saj zabjemajo kar oba stranska oltarja, katera povezuje z jaslicami baldahin z več prameni od stropa cerkve. Ves vzhodni del cerkve je ena sama cerkvena božična idila. To lepo in privlačno umetniško delo je ustvarila naša farovška kuharica Cilka. Do svečnice si je še možno ogledati umetnost, ki ji po vsej verjetnosti ni primera na Koroškem.

Navdušen domačin

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi staro in mlado na

MLADINSKO REVILJO

Pokaži kaj znaš

v nedeljo 31. januarja 1982 ob 14. uri pri Schwarzlnu v Pliberku.
Sodelujejo mladi pevci, recitatorji, glasbeniki, igralci idr.

Prisrčno vabljeni!

Proti potvarjanju

V Slovenskem vestniku dne 8. 1. 1982 sem podal pod naslovom „To in ono iz pliberškega konca“ svoje osebno mnenje k zadržanju dipl. trg. Habernika kot poslovođe našega podjetja Topšport. Čeprav je uredništvo, ne da bi me vprašalo, skrajšalo moj dopis, sem očitno zadel v živo.

Med drugim sem zapisal, da pričakujemo manj hlapčevstva in malo več civilne korajže in samozavesti vodečih. Nikakor pa nisem „kritiziral božičnice“, „sramotil kupcev“ ali pa celo propagiral „narodno nestrpnost“, kot mi to podtikava dipl. trg. Habernik v svojem pismu bralcev v Našem tedniku 14. 1. 1982, temveč ravno nasprotno označil božičnico kot razveseljivo oz. lepo ter jasno in nedvoumno zahteval „enakopravnost obeh jezikov v slovenskem podjetju“.

Pod čisto drugačnimi pogoji in menda tudi že nekaj desetletij pred piscem pa menim, da sem nastopil proti vsakemu zasledovanju in zapostavljanju našega jezika in našega človeka in njegove kulture, zato se ne nameravam pravdati z dipl. trg. Habernikom, kdo in kaj je „napredno“. Mislim, da tem bolj upravičeno obsojam strahopetno zadržanje in hlapčevsko miselnost, kjerkoli in v katerikoli obliki se pojavlja.

Krajevnim odbornikom ZSO Žitara vas pa svetujem, da naj si moj prispevek oz. odgovor dipl. trg. Habernika trezno preberejo in preverijo kritiko, preden se kar na slepo priključijo potvarjanju in podtikavanju.

-ikej

Pismo bralca

Pravzaprav ni moja navada, da se oglašam v časopisu, ker mislim, da imamo Slovenci dovolj bolj pametnih in sposobnih ljudi za to. Vsekakor pa s tem ni rečeno, da ne sledim stvarim, ki se dogajajo v okviru vsakodnevnih borbe za obstoj in enakopravnost naše narodne skupnosti na Koroškem.

Ko sem bral v Slovenskem vestniku z dne 8. januarja članek „To in ono iz pliberškega konca“, ki ga je pisal Lipej Kolenik, sem se spomnil, da sem tudi jaz bil na božičnici Topšporta v Pliberku. Povabljeni so bili tudi delavci in nastavljenici Kmečke zadruge in Posojilnice Pliberke.

V zvezi s poročilom o dogodkih v pliberškem okolju, ki smo ga objavili 8. 1. 1982, nam je g. dipl. trg. Habernik poslal „pismo bralca“, ki ga je hkrati objavil v Našem tedniku. Zato ne čutimo več potrebe, da bi dopis objavljali še v našem listu. Isto velja tudi za „izjavo“ KO ZSO Žitara vas.

Sicer pa v svoji več strani slišali mnenja, da v uvodu omenjenemu dopisu ni bilo nobenih trditvev, ki bi jih bilo potrebno popravljati. V tem smislu izzveni „pismo bralca“, ki ga nam je poslal tovariš Franc Kuežnik iz Doba pri Pliberku. Njegov dopis objavljamo skupaj s kratkim stališčem avtorja prvega poročila in s tem zaključujemo razpravljanje okoli tega vprašanja, ker se ne želimo spuščati v neplodno in nikomur koristno polemiziranje.

Uredništvo

Če sem si odkrit je tudi mene zabolelo, ko je tov. Habernik začel govoriti v nemškem jeziku, še bolj čudno se je čulo ko nas je govornik pozdravil kot „Arbeiter der landwirtschaftlichen Genossenschaft Bleiburg“. Zazdelo se mi je, kot da bi bil nastavljen pri nemški zadrugi. Ozračje se je zboljšalo ko je tov. Habernik na koncu povedal še par slovenskih besed.

Ne morem si misliti zakaj je tov. Habernik tako užaljeno reagiral v tedniku z dne 14. januarja v pismu bralca. Saj je Lipej Kolenik kritiziral to, da je tov. Habernik kot poslovodja slovenskega podjetja govoril predvsem nemško in na koncu slovensko. Ne poznamo nobenega šefa nemške firme, da bi nagovoril svoje delavce najprej slovensko potem pa nemško. Tudi jaz sem za dvojezičnost, ampak najprej mi je pri srcu materin jezik potem šele jezik sosed.

Ja, ja nekateri Slovenci imajo pač tisto navado da se sosedu Nemcu priklonijo tako globoko, da jih le-ta lažje pobodi.

Podpisnikom izjave KO ZSO Žitara vas, vam pa svetujem samo to, da predlagajo tov. Haberniku da pokaže omenjeno civilno korajžo pri božičnici Topšporta 1982, da bo Lipej Kolenik lahko v Slovenskem vestniku pisal o dobro uspehi priveditvi.

Kuežnik Franc

Mladje odgovarja

Dunaj, 8. 1. 82

Prosim objavite sledeče pismo bralca v celoti (s postskriptumom vred)

Geslo: „Naj tulijo volkovi, karavana gre svojo pot“
(Fl. Lipuš)

Gospodje uredniki,

ne zdi se mi vredno dolgo in široko odgovarjati na vaše strastno in ljubosumno pisanje proti mladju in nekaterim sodelavcem revije. Nekaj stvari pa je le treba postaviti v pravo luč:

1) **Veseli smo** — in tu govorim v imenu celotne interesne skupnosti — da lahko štejemo tovariša Janka Messnerja med redne in najaktivnejše sodelavce mladja. Da je prispeval v zadnji številki okoli 25 strani, ocenjujemo zelo **pozitivno**. Brez njega bi bilo „samo“ 95 strani mladja 44. Tovariš Andrej Kokot npr. ni prispeval nobene strani, Valentin Polanšek tudi ne, čeprav smo oba večkrat pismeno prosili. In da bo popolnoma jasno: redno razpošiljamo pribl. 30 pismenih vabil za sodelovanje. Če nekateri ljudje nimajo kaj povedati, je to njihov problem, ne pa problem mladja. Dejstvo, da je sodelovalo pri številki 44 šestnajst (!) sodelavcev na 120 straneh, kaže, da zna revija izhajati tudi brez molčeče eminece, če je treba. Vsakdo pa je seveda prisrčno povabljen, da sodeluje. Naj ponovno poudarim, da si vedno izrecno želimo tudi prispevke bivših sodelavcev revije. Pa še to: pred nedavnim je bilo za Vestnikov okus še preveč Januša in Lipuša v mladju (glej neko recenzijo Zwitterja ml.), zdaj je pre malo Lipuša in Januša. Spoznaj se vrag!

2) Kritika, da prihajajo domala vsi sodelavci iz Messnerjevega prijateljskega ali vplivnega kroga, je **več ko otročja**. Da nismo skregani med seboj, ocenjujemo — v nasprotju z vašim recenzentom — **pozitivno** (tega veselja mi ne bomo tako hitro napravili). Pliberški ravnatelj Grm pa se bo zelo čudil, da sodi naenkrat v Messnerjev vplivni krog, Bister tudi, pa Haderlapova in Vouk, Weiss, Novakova... ne bom naštel vseh sodelavcev.

3) O širini in ožini revije sem povedal svoje v prvi točki. Mladje je odprto vsem (glej tudi uvod v mladje 43). **Enostransko** je pri naši reviji le cimeravo jamranje Vestnikovega kronista o njej. (Že razumem, da vas boli tole neuvrščeno in samoupravno mladje...)

4) Da nobena od 60 vidnih oseb-

nosti ne zna ali noče razmišljati, nazoruje **krizo „vidnih Slovencev“**, ne pa mladjeve. To ni bil statističen postopek, kakor pišete, to je vsebinsko vprašanje, celo **dobro premišljeno**. Da pa vi ne razlikujete med statistiko (naštevajte sodelavcev in strani) in vsebinsko kritiko, je razvidno iz vašega nesrečnega spiska.

5) Kateri literarni prispevki so napisani iz notranjega nagiba, kaj je posiljeno? To gotovo zanima marsikateriga bralca, ne samo mene osebno. Napišite, da bo črno na belem.

6) Kaj bo le, ko boste končno zvedeli za novo uredništvo mladja? Se je že formiralo? Se še ni formiralo? Bo levo, bo desno, bo rdeče, bo črno, zeleno? Neki ljubljanski reporter v Celovcu menda že ve. Vprašajte ga!

7) Več v tej zadevi nimam povedati. Kvečjemu tole: ne verjamem, da se načelno veselite nadaljnega izhajanja mladja, kakor pišete. (Nekako nas boste že preboleli... „Svet ni ljubezniv“ (Majakovskij). Mladje tudi ni.)

Jani Oswald, izdajatelj mladja

PS: Zgleda, da ste revijo samo frk, frk prelistali, drugače tudi ne bi pisali o „interesni skupnosti za izhajanje mladja“ (pravilno: za ohranitev mladja).

Pismo Janija Oswalda ne bomo komentirali. Vendar moramo ob tej priložnosti povedati, da je naš list reviji Mladje zlasti ob krizi, ki je pretilla s koncem njegovega izhajanja, posvečal dosti pozornosti in smo opozarjali na potrebo tovrstne publikacije koroških Slovencev. Ob izidu prvega Mladja po „ukinitvi“ smo izrazili naše prepričanje, da bodo mladi sodelavci, ki so vzeli v roke skrb za ohranitev Mladja, sposobni prebroditi krizo in revijo izdati naprej. Ze tedaj pa smo med drugim tudi zapisali: Vendar bi jih radi dobronamerno posvarili pred nevarnostjo, da ne bi ob novem začetku zapadli v staro napako, ki je v preteklosti brez dvoma v veliki meri prispevala k nastajanju raznih nespozorov in končno pomagala tudi pri nedavni zaostritvi razmer do brezizglednega položaja: da kritika ni in ne sme biti enosmernica — kdor si jemlje pravico kritizirati druge, mora tudi sam dovoliti in prenesti, da drugi kritizirajo njega. V tem smislu jim želimo obilo uspeha in potrebne podpore.

Zal izdajatelj Mladja, Jani Oswald očitno ne prenese nobenih kritičnih zapisov, niti ne verjame v to, da smo veseli nad izhajanjem Mladja in se očitno vrača tja, na kar smo opozarjali. Škoda.

Misli ob letošnjem petju treh kraljev v Podjuni pri Globasnici

Lastnost tega ali drugega vaščana iz Podjune je žal kakor sem opazil ravno ta, da vzame to, kar misli, da je narobe in nepošteno — kratkomočno ne-veganost na znanje. Doma marsikaj spregovori in se jezi, a toliko pa ni, da bi malce zavpil, da bi se ta krik slišal tudi v sosednjo vas ali kamorkoli drugam. Zato je le treba na dan z besedo, ni se je treba sramovati.

Sramujejo pa se lahko letošnji trije kralji iz Globasnice za njihovo dokaj nemarno opravilo v vasi Podjuni.

Kaj je bilo? Po celi vasi so ti bili dne 5. januarja na nogah in hodili od hiše do hiše. Kljub temu, da so nosili pri sebi kadilnico, kropilnik in kropilo, se vsega tega niso posluževali. To vse se je še nekam boleče zaostriilo, ko so jim nekatera gospodinjstva šla celo toliko na roko, da so jim pripravila v za to primernih posodicah kadilo in blagoslovljeno vodo — a vse to jim je le služilo za bežen ogled. Zapustili so tako stanovanja nepokajana in neblagoslovljena. Na kar niso pozabili je bilo petje v hišah in napisu na podbojnikih oz. vhodnih vratih. Vsaj napisu so na zunaj kazali na njihov prihod. To je po moje premalo.

Po obisku teh je bila čisto nepre- netljiva ostra govorica po vasi kot npr. „pač nočejo več narediti, saj vse gre samo v denar“, ali „tako je pa čisto isto, če se jim da namenjeni denar kar skozi okno“ itd.

To opravilo ne priča v nikakršni meri o kakem zrelem izobesku za petje treh kraljev in gotovo je le težko našlo enakovredne posnemalce v tej ali drugi občini.

Bridka in pekoča resnica je pa obenem ta, da to morda nepredvideno nujnost globaških treh kraljev s pesmijo odgovarjajo tudi listi, ki niso bili dobesedno pri izvedbi, marveč poskrbeli zanjo.

Za majhno tolažbo je za vse razočarane vaščane Podjune poskrbela avstrijska televizija, ko so ti na lastne oči videli kratek odlomek (v oddaji — Avstrija v sliki ob 19. uri) akcije treh kraljev na Gradiščanskem, ko so tam v neki občini celo zapeli v vseh treh jezikih, ki se v njej govorijo; v nemškem, hrvaškem in madžarskem.

Iz tega je razvidno, da so se pevci treh kraljev drugod že bolj potrudili in s tem naporom tudi znatno več prispevali za uresničitev gesla letošnje akcije za tri kralje, kakor globaški.

Rudi Benetik, Podjuna

PAVLA ROVAN

8

Kje so tiste stezice

KOROŠKA POVEST

Mrak je vdiral v hiše deželnega mesta, napolnjene z različnim vzdušjem tega dne.

Zunaj je začelo deževati. Tisti večer ob grenki plebiscitni proslavi sta obe začutili pošastno oddaljenost vseh ciljev in tisti peklenski brezup, nemir slovenskih rodov ob okrutnih, cinčnih besedah nekaterih drugorodcev, ki stojijo kot obdobljeni lakaji na vse strani in držijo v rokah svečnike laži doma in na tujem. Dušilo ju je v prsih.

„Kako ostudno je vse to. Vse se zapleta vedno znova.“ Zala je pritiskala čelo ob steklo okna. Po šipi je zapolzela solza, vsa motna in težka. Vzdihnila je, se zdrznila in položila prst v solzo, da bi napisala na šipo besedo — pravica. Solza se je razgubila, pravica je ostala le želja.

Po plotovih na cesti so plahutali v vetru plakati plebiscitne obletnice in Gretine oči so se od okna obrnile k teti Zali. Tišina v sobi je bila tako težka, da je začela spet govoriti:

„Slovenci tu na Koroškem smo se spet znašli v določeni strategiji, katere načrte izvajajo... Radi bi nas zdobrili, vendar ne vsi. Precej jih je, ki mislijo drugače, pa jih oklepajo in ovirajo drugi. Tam za sivorjavimi vrati, tam bi radi napisali svojo ‚veliko obsodbo‘. Spregljedali smo jih. Vedno grozi nevarnost, da nam spodrsne na poti, kjer klockota umazana voda. To naše tiho umiranje, asimilacija, stapljanje dveh narodov, ne, temu smo se uprli!

To bi bilo zelo mračno,“ je bojevito dejala, iz dna srca.

In spet se je teta Zala z besedo vrnila v svoj nikoli dovolj izpovedani svet preteklosti.

„Sedi, sedi k meni, saj ne boš mogla zaspati.“

Prisedla je, dušila jo je vznemirjenost dneva.

In kar iznenada je teta Zala vstala, vzela s knjižne police lepo zvrnane zvezke, potegnila k sebi spodnjega in ga pritisnila na srce.

„Ne veš, kako mi je hudo ob vsem, kar se je spet zgodilo danes. In kadar se v meni vse podira, vzamem v roke ta zvezek, ki me spet pomiri. Ta drama, ‚Svet brez sovraštva‘ pisateljice Mire Mihelič, je bila prva, ki smo jo igrali na našem odru po vojni. V njej je toliko grozot in življenjskih resnic, da te prevzame. Glej, z roko smo jo prepisovale, to našo prvo dramo po vojni, stran za stranjo. Le tri dni nam jo je lahko posodil partizan, ki se je vrnil prek Karavank. Pozabila sem ime, zdi se mi, da je bil Polh. Ne, Polh je bil tisti, ki me je posadil na belega konja in nas vse zalagal s kruhom. Je dovolj? Je vsak dan sproti prinašal tudi svoj delež. Hudo je bilo tedaj, pa vendar lepo, sonce je žarelo od človeka do človeka, vsi smo govorili le slovensko in domača beseda je tudi kruh.

In potem je vsak spet sam prepisal svojo vlogo. Ponoči, ob oljenki. Čez dan je delo kar vlekle roke na vse strani in tistega pravega konca vojne še kar dolgo ni bilo pri nas. Mi pa smo se učili vlog, govorili, peli in spet govorili in peli, po naše, po slovensko!

Zemlja je tistega maja petinštiridesetega leta vsrkala vase vse, kar smo ji mogli dati, in bogato vračala. Bila je prepojena tudi s slovensko besedo, vloge smo se naučili ob delu, na polju, v hlevu, kjerkoli.

Zemlja, ta zemlja, še pod njo je šepetala slovenska govorica...“ in teta Zala je spoštljivo obrnila prvo stran z roko napisanega besedila drame. Potem je nadaljevala s

temi nekoč živimi viri.

„Takoj po vojni so ljudje pod mogočnimi čustvi svobode spreminjali, ublažili prej tolikokrat v sebi sklenjeno misel o maščevanju. Svoboda, ta največja vrednost človekovega bistva in dostojanstva, je brisala solze, trpljenje in bolečino, brisala grozote strašnega stroja vojne, ki požira kot nenasitni moloh. Mnogokrat smo odpuščali krivdo. Strani življenja so polne naključij in sklepi skopnijo kot sneg pod vročim soncem.

Naš slovenski jezik je na Koroškem po vojni brisal slo po maščevanju, vsi omahljivci, tudi vsi mali firerji so čez noč znali slovensko in domača beseda je kot dišeč rožni grm pokrila in zabrisala veliko krivde, gorja in solza.

Ko smo igrali v do kraja napoljeni dvorani to dramo, so ljudje na glas jokali, tudi tisti, ki so nekoč pomagali biritičem.

Prijateljstvo je valovilo po dvorani in marsikdo, ki nas je prej gledal zviška, je tokrat skromno povesil glavo. Nismo se maščevali in morda smo zato zdaj v lastni deželi tuji. Tako nekako bi nas želeli obravnavati gospodarji dežele, le nekateri med njimi so izjeme. Še takim bi se veter spremenil v vihar, ki upogne drevo.

Takrat pa ni bilo tako.

Ta drama je tudi plemenitila človeka, spodbujala človečnost, silila ljudi k razmišljanju in na naši zemlji rasla v najgloblja čustva človekove izpovedi. Igrali so jo po vsej slovenski domovini, tudi pri nas za Karavankami. Spet smo verjeli v človeka z veliko začetnico.

V tisti posvečeni pomladi, ko se je z naravo prerodil in zlit tudi človek, je postalo vse tako preprosto. Saj se je prej morala v krvi potrditi resnica, da je človekova svoboda največja vrednota in da je vse drugo, kar tega ne priznava, le zlo in bolečina. Iz suhljatega otroka sem ob osvoboditvi, vračajoč se iz taborišča, čez noč postala zrelo de-

Ce se šolar ne zna uveljaviti

Nekateri otroci so pogumni in glasni, prizadevajo si biti v središču dogajanja. Nikoli jim ni nerodno, pri pouku zavzeto sodelujejo in se nenehno oglašajo. Njihovo nasprotje so tibi, plabi otroci: ti se držiš v ozadju, če jih okoliščine prisilijo, da stopijo v ospredje, jim je nerodno, iz obupa in sramu ne spravijo iz sebe niti besedice, ali pa celo zajokajo. Pouku sledijo tibi in zbrano, vendar njihovega sodelovanja sošolci in učitelji ne opazijo v zadostni meri.

„Kako naj odvadimo otroka te slabosti?“ se sprašujejo starši, radi bi pomagali, pa ne vedo, kako. „Plabi in tibi so pri pouku marsikdaj prikerajšani,“ je priznala neka učiteljica. Z njimi nimamo nobenih skrbi, nobenega posebnega dela, pa jih zato pogosto puščamo ob strani in se posvečamo težavnim otrokom ali tistim, ki teže sledijo razlagi. Spregledamo jih, pozabimo nanje, ker jih glasni in živahni otroci pač prevpijejo.“

Otrok je lahko plah in vase zaprt iz različnih vzrokov. Včasih je plahost posledica družinskih razmer. Otrokovim staršim so glasni, živahni, aktivni, prevladujoči. Od otroka zahtevajo več, kakor zmore in zna. Preobremenjujejo ga, otrok, ki njegovemu pričakovanju ni kos, pa se umakne vase. Ne razvije običajne, zdrave mere samozavesti, ker nima zaupanja vase, se umika vsaki preizkušnji. Takšni plabi otroci se bojijo šole, bojijo se učiteljice in vsega novega, neznanega. Zanje je prava muka, če morajo vstati in odgovoriti pred vsem razredom. Bojijo se, da se bodo osmešili, zato za vsak primer raje ne odgovorijo, ali pa govorijo čisto tibi in jecljaje.

Otroku, ki je plah zato, ker mu manjka samozavesti, je razmeroma lahko pomagati. Če mu bo učiteljica zastavljala naloge, ki jim bo kos, če ga bo ob vsakem uspehu hvalila in spodbujala, bo otrok kmalu premagal plahost, dobil bo zaupanje vase, napredoval bo tako, kot je treba.

Nekateri otroci pa so plabi in tibi iz drugačnih razlogov, na primer iz obzirnosti in skromnosti. Učitelji vedo povedati, da naletijo na to vrsto plahosti predvsem pri otrocih iz večjih družin, na primer pri deklicah, ki imajo mlajše bratce in sestrice in ki morajo doma opravljati že celo vrsto vsakodnevnih dolžnosti. Ti učenci se zlahka vživijo v učiteljev položaj. Ko učitelj potoži: „Saj se ne morem posvečati vsem, ko pa imam kar celih trideset otrok v razredu,“ se iz razumevanja ne bodo več oglašali in bodo ostali v ozadju, da bi učitelju olajšali delo. Učitelj te otroke spregleda, saj so mirni, tibi, pridni, sledijo razlagi in z veseljem delajo. Toda čeprav jih nemara premalo vključuje v delo, se ti otroci vendarle odlikujejo po svojih dosežkih in so pogosto med najboljšimi učenci v razredu. Učitelj jim lahko pomaga premagati plahost tako, da jim naloži manjše delovne naloge, na primer vodstvo delovne skupine v razredu, pomoč pri učeni, krožku ...

Zgodí se, da je plahost tudi posledica telesne okvare ali hibe. Otroku, ki ima govorno napako, se bo raje držal o vzadju, saj ne ve, ali bo lahko izgovoril stavek do konca, ne da bi se mu sošolci posmehovali. „Kadar govorim, se mi smejejo,“ pripoveduje otrok, ki jeclja. Postaja vse bolj negotov, zapira se vase. Uči-

Le s skrbno nego - lepo telo

Sploh ni težko imeti lepega telesa — tako vsaj pravijo vitke ženske. Tiste, ki niso take, vedo, da to ni niti malo lahko. No, vitkost si lahko vrnete, če izvedete ta intenzivni program:

1. PRSI — Mnoge ženske se pritožujejo, da imajo male ali pa velike prsi. No, ne glede na to morate vedeti, da so prsi lepe samo, če so negovane. To pomeni jutranje tuširanje s hladno vodo, redno mazanje s kremo (od spodaj navzgor), dober nedrc, ki prsi podpira, a jih ne stiska, in pravilna drža telesa.

Poleg vsega tega ne smete podcenjevati plavanja in telovadbe za prsi. Dve zelo koristni vaji:

— Roke dvignite v višino prsi, dlani položite drugo ob drugo in ju nekajkrat močno stisnite skupaj. To vajo ponavljajte, kolikokrat je mogoče.

— Stisnite pesti in roki odročite v višini ramen, nato pa napravite dvajset krogov.

2. ROKE — Idealne roke so vitke, čvrste in gladke. Toda, če imate „gosjo kožo“, celulit ali pa nimate enakomerno obarvane kože, nujno potrebujete suho masažo z grobo rokavico. Na ta način boste spodbudili krvotok, s tem pa se izboljša izmenjava materije v koži. Če se boste tako masirali vsak dan in to vsaj eno minuto, bo vaša koža zopet postala gladka in rožnata. „Gosjo kožo“ ki po vsakodnevnem umivanju ne izgine, morate drgniti s tako imenovanim „vimom“ ali pa narediti piling za leto. Po tem morate roke namazati s kremo. Poleg tega pa morate delati še naslednje:

— Če imate mlahave nadlahtice, jih primate s sosednjo roko in stiskajte s krožnimi gibi prstov.

3. TREBUH — Trebuk je najpogostejša nadloga žensk. Na žalost tu ne pomaga dieta, temveč samo redne telesne vaje:

— Usedite se na tla, dvignite noge in jih tridesetkrat premaknite, kot da vozite kolo.

— Lezite na hrbet, petkrat dvignite stegnjene noge in jih počasi spustite na tla.

4. BOKI — Če največ svojega časa preživite sede, ne ukvarjate pa se z nobenim športom, se ne smete čuditi, če vam boki

teljeva naloga je, da temu otroku pomaga, da ga nemara napoti k zdravniku in s tem poskerbi za otrokov normalen razvoj.

Starši, ki opažajo, da je njihov otrok plah, naj gredo v šolo in naj se o otrokovih težavah pogovorijo z učiteljem in s šolskim psihologom. Skupno bodo najlaže poiskali rešitev. Otroku je treba vsekakor pomagati, vendar ko bo postal samozavesten in pogumnejši, bodo njegovi uspehi takšni, kot so lahko in kakršni morajo biti.

iz leta v leto vse bolj širijo in postajajo manj čvrsti. Izboljšanje takega stanja lahko pričakujete le, če se boste več gibali, se vsak dan drgnili s suho ščetko (tako dolgo, da koža pordeči), se tuširali s hladno vodo in telovadili.

— Usedite se na tla in pojdite v tem položaju po vsem stanovanju. Boljše in cenejše masaže ni!

— Nekajkrat na dan močno stisnite mišice zadnjice in jih spet sprostiti.

5. NOGE — Če vam noge otekajo, morate vedno paziti, da bo vaša obutev udobna in da noge dvignete in se tako spočijete vselej, ko imate za to čas. Na plaži pojdite v vodo do kolen in hodite tako kar najdalj časa.

6. STOPALA — Vaše noge bodo videti lepe samo tedaj, če bodo tudi vaša stopala skrbno negovana. Zadostovalo bo, če boste šli enkrat mesečno k pedikerju. Zahvaljujoč temu se boste gotovo tudi lažje gibali. Nohte si redno lakirajte, to bo najboljši storiti zvečer, da se bo lak dobro posušil. Nohte je dovolj premazati samo dvakrat, toda seveda morate pred vsakim lakiranjem dobro očistiti sloj starega laka. Če se vam noge znojijo, uporabljajte sprej proti znojenju tudi takrat, ko nosite sandale.

Dobrote od tu in tam

ŠVEDSKE PALAČINKE

35 dkg moke, 2/3 l mleka, žlica vanilijevega sladkorja, 2 jajci, olje, kozarec breskovega kompota, malo ruma, 10 dkg čokolade, malo masla, 1 dl sladke smetane, 1 rumenjak.

Z mešalcem naredite testo za palačinke iz celih dveh jajc in enega beljaka, moko in mleka. Dodajte malo soli, sladkor in malo olja. Testo naj nekaj časa stoji. Medtem odprite steklenico s kompotom, odcedite breskve in jih stlačite z vilicami. Pokapajte jih z rumom. Specite tanke palačinke. Zlagajte jih eno vrh druge kot torto, na vsako pa nadevajte breskve. V posodo (veliko) z vročo vodo postavite manjšo posodo z razdrobljeno čokolado in smetano. Medtem ko pečete palačinke, se bo tudi čokolada stopila. Čokoladi in smetani primešajte še rumenjak in prelijte zložene palačinke.

PIŠČANEC S ŠAMPINJONI

1 piščanec, 2 žlici moke, 2 dl olja, 30 dkg šampinjonov, 1/2 žlice sesekljanega peteršilja, 1/2 žlice sesekljanega česna, pol limone, 1 dl belega vina, 1/2 žlice moke, strok česna, sol, poper.

Razrežite piščanca na kose, solite jih, poprajte in povaljajte v moki. Hitro opecite na polovici količine olja. Ograjte pečico. Zložite v pekač napol pečene kose piščanca, prlijte malo vode in pecite naprej še četrte ure. Vmes nekajkrat prlijte v pekač vode in oblijte meso s sokom. Medtem očistite šampinjone in jih narežite na ne premajhne kose. Deset minut jih dušite na ostanku olja. Osolite jih, poprajte, dodajte sesekljan česen in peteršilj in pokapajte s sokom polovice limone. Odstavite z ognja. Pečenega piščanca zložite na ogret pladenj in postavite pladenj na toplo. Soku, ki se je nabral pri pečenju, prlijte vino, ko zavre, dodajte cel strok česna. Raztopljeno maslo dobro zmešajte z moko, da dobite gladko zmes. Primešajte omaki in kuhajte še tri minute. Gobe nadevajte okrog mesa in vse skupaj prelijte z omako.

kle. Obsijala me je svoboda. Igrala sem tako zavzeto kot prava igralka, igrala sem svoje življenje in grenko pot med vojno. Ta drama je tisočem ostala nepozabna.

Potem se je pri nas kmalu spet zatemnilo ...

Bili smo drobiž med velikimi in na naš prt, tkan s krvjo, so padale nove solze. Nekomu je prišlo na misel, da je pri nas lahko obrambni zid. Spet človek proti človeku. Obrambni zid proti jugu, mi pa smo narod s svojo zgodovino ... Odhajala je zmagovita partizanska vojska. Srce je ječalo ob slovesu ... Mi pa smo onemeli. Mora je legla na naše duše. V zameno smo dobili velike besede, ovite v papir, in člene, povezane z nemiro.

Tako smo padli nazaj v hladni objem preteklosti.“

Greta ni prekinila tete Zale v njeni iz srca porojeni, zdaj znova oživljeni preteklosti.

— „Svet brez sovraštva“ — noč je tiščalo k tlom in utrujenost jo je prevzela. Položila je zvezek na mizo in odšla k počitku. Za vse na svetu ne bi hotela teta Zali omajati globoke vere v svet pravice. Zamislila se je v svoje težave, ki tudi izvirajo iz sovraštva drug do drugega. In vendar svet brez sovraštva ne more, ne sme biti utopija.

Še dolgo nista zaspali.

„Vse to ni nič čudnega. To izhaja iz življenja. Spet bomo mi tisti, ki iskreno čutimo potrebo, da preglasimo to viharno valovanje. Ven iz te pasti. Asimilacija ... Kako ravnodušno jim gre beseda z jezika,“ je sklenila misel v sebi Zala.

Platnene zavese so bile spuščene in močan reflektor je oplazil okna domačije. Potem je vse objela noč.

... „Um Gotteswillen, das Geschäft ist fast leer,“ je ob prazni trgovini naslednje dni jadikovala Andreasova

mati, trgovka. Najbolje, da se Andreas zgubi od hiše, da bi ljudje pozabili. Bil je s Čuši. Ljudje morajo pozabiti.

Z rokami je šarila po velikih žepih svoje delovne halje, predevala ključe iz ene roke v drugo in spet nazaj v žep in sedla. Mož je z rokami v žepih z brezbrzi obrazom stal ob steni. Ravnokar sta zaprla trgovino. Pomočnika popoldne ni bilo na delo.

Sredi sobe je stala okrogla miza in pet bidermajerskih stolov, tako da so napolnjevali ves prostor. Trgovec je strmel srepo predse. Končno se bo lahko pogovoril o tej veliki zadevi. Žena ga je ošinila s pogledom, kot bi od njegove besede čakala rešitve.

„Zdaj se lahko pogovoriva,“ ga je neučakano opomnila.

Kadar je šlo za trgovino in Heimatbund, sta si bila edina in složna. Sina Andrasa in pomočnika nista nikoli pritegnila v svoj razgovor. Sin leži sedaj v gornji sobi obvezan z levkoplantom zakrpanim obrazom in nogo v mavcu od prsta do kolka.

To slednje je Andreasa vznemirilo. Če se zaplete ob kolčni gosti, se to lahko vleče v mesece. Vse to in misel, da bi Greta ne hotela priti v hišo, ga je spravljalo ob živce. Seveda ni pozabil na hladni sprejem pred meseci. Na njegovo izrecno željo je prestopila prag hiše, starši pa so ostali do nje hladni. Le vljudne, nepomembne besede so polnile kratek razgovor.

Starša pa sta že sklenila: Nobeno „čušenmädel“ v hišo. Tako dekletu ni za to ugledno nemško hišo.

Medtem je zunaj zazvonilo. Mati je tiho stopila do steklene male okrogline hrastovih vrat, zunaj zagledala Greto in se prav tiho spet splazila nazaj v sobo. Še enkrat je pozvonilo. Prst je položila na usta in znotraj teh zidov se je brez besed odločilo, da to dekletu ne bo postal član družine.

„Obiskovala je slovensko gimnazijo, s tem smo končali,“ je potrdil trgovec Karnschegg.

„Kavico, dobro kavico ti takoj skuham,“ je radostno pohitela v kuhinjo stasita trgovka. Sredi stavka je položila prst na usta, vendar zazvonilo ni več. Oba sta se oddahnila. Greta je odšla.

Andreas pa je zaman čakal vse dni na svoje dekletu, ki jo je imel resnično rad. Končno je napisal pismo. Odgovor nanj je pretkano prestregla njegova mati. Tudi drugi ga niso obiskali, vedeli so za sovražno stališče staršev: — Andreas je dobil svojo lekcijo, sta potrjevala svojim prijateljem. — V trgovini so se te besede ponavljale kot štetje denarja.

Minevali so tedni, Andreas je polagoma počasi stopal na zdravo nogo, drugo vlekel za seboj. Vsak dan je bil bolj spreten. V obraz se je vrnila zdrava barva, rana na glavi se je zacelila in jutri mu bodo odvzeli mavčno oblogo. Vse se bo uredilo, le dekletovega molka ni mogel razumeti.

Naslednje dni se je ves prepoten od napore prvih korakov veselil zboljšanja, ko je tisti dan prispelo sodno vabilo na zaslišanje. Oče je zmerjal, mati z vriščem dopolnjevala, kot furija grozila sinu, da bo Andreas pokopal ugled njihove hiše, če bo še hodil s tistimi razgrajčji. Na tistem so se veselili, da dekletu ni bilo več blizu.

„Pogovorimo se raje o nabavi in kupčiji,“ je končno dejal oče in čakal na sinove predloge. Fant je molčal.

„Trgovina, denar in spet denar,“ se je razhudil, denar je ovil vse življenje staršev, vse se začne in konča ob denarju, je v sebi razmišljal sin, in hude politike so krivi samo Čuši, je trdil vedno oče. Spil je čaj, ne da bi karkoli odgovoril, in se vrnil v svojo sobo.

(Nadaljevanje prihodnjič)

O Čirkovčah pri Pliberku

Danes se oglašam s temo, ki ni dostikrat prisotna v našem listu, vendar pa je po svoje zanimiva. Gre namreč za zgodovino oziroma ustno izročilo vasi Čirkovče pri Pliberku.

Najlepše se pokažejo Čirkovče če stojimo na vrhu božjegrabskega hriba, ki mu pravimo tudi Humeč. K vasi se prištevajo še hiše v čirkovškem grabnu in pa Božji grob s šolo. Danes se bomo pomudili z opisom pravih starih Čirkovč, saj Humčanov in onih iz grabna nihče ne imenuje drugače kot Čirkolane.

Pred približno petdesetimi leti je bila vas povsem kmečka, saj je imel vsak, ki je obdeloval tu do 5 hektarov zemlje, doma dosti opravka. Delalo se je vse ročno in z živalsko vprego. Samo Pintarjev šuštar, **Andrej Končič** je bil obrtnik. Prvotne Čirkovče so obstojale iz enajstih hiš. Od teh sta dve združeni — Kotnikova in Fledlnova. Na mestu nekdanje Kosove bajte stoji danes hiša Miglarjevega Folta. Na Kosovo hišo spominja danes samo še ob državni cesti stoječi „Kosov križ“. Ta križ mora biti že zelo star in mu prav nič ne pristojajo „moderne slike“. Izgleda kot

drli), **Korparju, Kotniku in Braku**. Takrat je bila pri Čirku gostilna. Ljudje iz vasi so bili tistega usodnega dne menda vsi pri šmarnicah na Humeču. Čirkovi gosti so rešili živino, vse drugo pa je zgorelo. Pri tem požaru je leta 1870 ustanovljena pliberška požarna bramba prvič gasila in je bil obenem ta požar njen „ognjeni krst“. Tudi po tej nesreči je čas zacelil rane. Nastale so prve nove, trdno iz kameinja zidane hiše pri Braku, Kotniku, Korparju, Fledlnu in Čirku. Pri zadnjem je zmanjkalo denarja za hlev in gumno. Stavba Čirkove hiše za tedanje čase ni bila tako slaba, bila je trdno zidana in imela je mreže v oknih. Lastnik Čirkove hiše se je moral zadolžiti in prodal vse kmetu Mlinarju — sovaščanu. V tej hiši so potem bili vedno samo stanovalci. Dolga leta je v njej stanoval Pavlejudopisk, tako da je bil znan samo še kot „Čirkov Pavli“.

Zadnji stanovalec Čirkove hiše pa je bil Miha Kovalik, ki ga je strašna vojna vihra zanesla kot prisiljenega delavca iz daljne Poljske v naš kraj, kjer se je udomačil. Hudo je bil Miha jezen in to upravičeno, ko so mu prisvojeni dom podrlji. Ni se mogel sprizniti z dejstvom, da Čirkove hiše ni več, pa čeprav ni bila več sodobna. Zemljišče, kjer je stala Čirkova hiša, je kupil od Mlinarja Folteja Pavlak, ki namerava na njem postaviti novo hišo. Pa zakaj toliko o Čirku? Lahko je mogoče, da je bila ravno Čirkova hiša prva na vasi, okoli katere so nastale še druge in se je vas poimenovala po njej — Čirkovče. Zanimivo bi bilo vedeti temeljni pomen tega vaškega imena in kako je prišlo do nemškega imena Schilterndorf. Vsekakor je Čirk staro in pomembno hišno ime. Želeti bi bilo, da se Folteja Pavlak, ko bo postavil novo hišo, ne bo sramoval tega starega in pomembnega imena ter da bo še naprej ostalo v Čirkovčah ime pri „Čirku“.

Starim Čirkovčanom se je zadnji čas pridružilo še deset novih hišic, ki se lepo ujema in razumejo s starimi Čirkovčani oziroma Čirkolanami. Toliko za danes in še drugič kaj.

Riečan

Slovenski atletski klub v Celovcu
vabi na

SAK ples V BILČOVSKU

v soboto, 23. 1. 1982, ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

Igra „PLANINSKI SEKSTET“

bi bil star komaj dvajset let. Nova moda se hoče pač tudi obveljaviti, čeprav na račun tradicije ali celo zgodovine.

Spodnji del Čirkovč je menda (ustno izročilo) pred več kot 120 leti pogorel. Vse hiše so spet pozidali, samo **Krevčevega** gospodarstva s hlevom ne. Rekli so, da je tedanji lastnik stanovanjsko poslopje preobširno pozidal, tako da je zmanjkalo denarja za hlev in gumno in se poleg tega še zadolžil.

Leta 1872 v mesecu maju pa je pogorel zgornji del vasi in to pri Čirku (hišo so pred nedavnim po-

MNOGO ZADOVOLJSTVA
IN USPEHOV
V NOVEM LETU
ROJAKOM NA KOROŠKEM
ŽELIJO

OBČINSKA SKUPŠČINA
IN DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE
OBČINE

RAVNE na Koroškem

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 22. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Prihajam s Kosova — 10.30 Teta Mame — 12.15 Göthe na Češkem — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Pustolovščina Toma Sawyerja in Huckleberryja Finna — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.20 Sanjska ladja — 22.20 Reklama in šport — 22.30 Nočni studio — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 23. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mi — 11.05 Draga mati — dragi sin — 11.25 Kamera — fotografije pripovedujejo zgodovino — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 14.20 Jaz in moja žena — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Risanje — slikanje oblikovanje — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Daber večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 New York — 22.30 šport — 22.50 Joe Dassin — 23.50 Poročila.

NEDELJA, 24. 1.: 11.00 Uvod k današnjemu ORF koncertu — 11.15 ORF koncert — 12.40 Socialna varnost — 15.15 V avtobusu številka 3 — 16.45 Nils Holgersson — 17.10 Don in Peter — 17.15 Tehnika za otroke — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje med živaljo in človekom — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Izpovedi gledalca Felixa Krulla — 21.15 šport — 21.30 Izpovedi gledalca Felixa Krulla — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 25. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Adalbert Stifter — 10.30 V avtobusu številka 3 — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Glej točno — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Fauna Iberica — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.00 „Kje sem“ z reklamo — 21.05 Profesionalisti — 21.55 šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 26. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Sadobni poskusi analiz — 10.30 Jaz in moja žena — 12.05 Risanka — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Zračna ladja 121 SP — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Argumenti — 21.15 Panorama — 22.05 Poročila.

SREDA, 27. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska oddaja — 10.35 Monsieur papa — 12.00 Argumenti — 13.00 Uredništvo — 13.25 Otvoritev svetovnega prvenstva v alpskem smučanju — 17.00 Koncert — 17.30 Viki in močni možje — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Policijska inspekcija 1 — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju — 21.05 Dva na isti poti — 22.50 Poročila.

ČETRTEK, 28. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Predmetni pouk: Jaz in moje okolje — 10.15 Avstrijska zgodovina — 10.30 Zivalske zgodbe — 10.50 Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju — smuk za ženske — 12.30 Kamera — fotografije pripovedujejo zgodovino — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Točno pogledj: spoznavaj nevarnosti — preprečuj nesreče — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahka noč — 18.00 Volk — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju — 21.00 Tisoč lun — 21.50 Samo eden od štiri-desetih — 22.50 šport — 23.40 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 22. 1.: 17.30 Socialno varstvo — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Srečanje s 3. tisočletjem — 21.00 Očarujoče odkrivanje — 21.20 Politika v petek z Deset pred deseto — 22.20 Vestern — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 23. 1.: 12.40 Reklama — 12.50 Športno popoldne — svetovni pokal: smuk za moške — 16.05 Gulda v TV — 17.00 Draga družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 šport — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 „Primer za ljudskega odvetnika?“ — 20.15 Samo prošim, ne danes ponoči — 21.35 Intimni večeri vdovca — 22.25 Kriminalika — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 24. 1.: 9.55 Svetovni pokal — slalom za moške — 12.55 Svetovni pokal — slalom za moške — 16.15 Posvetitev škofa — 16.45 Delfini — 17.30 Mahalia Jackson (t 27. 1. 1972) — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Monsieur papa — 21.40 Maršal iz Cimarona — 22.50 Poročila.

PONEDELJEK, 25. 1.: 18.00 Znanje danes — 18.30 Lunina baza Alfa 1 — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družina Merian — 21.00 „Kje sem“ z reklamo —

21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Katarina & Co. — 0.00 Poročila.

TOREK, 26. 1.: 17.45 Avstrijska zgodovina — 18.00 Orientacija — 18.30 Lunina baza Alfa 1 — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Spoznate melodijo? — 21.03 O filmu — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 27. 1.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Lunina baza Alfa 1 — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — Umrabi reklamo — 21.05 Aktualni knjižni magazin — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Cafe Central — 23.05 O umetnosti — 23.55 Poročila.

ČETRTEK, 28. 1.: 17.45 Tehnike likovne umetnosti — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Lunina baza Alfa 1 — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dalli, dalli — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 22. 1.: 17.25 Poročila — 17.30 Jelenček, otroška serija — 18.00 Dekliški nonet „Carmen“ — 18.30 Obzornik — 18.45 Kako se sporazumevamo — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Naša krajevna skupnost — Varnost pa taka — 20.55 Ne prezrite — 21.10 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1950, dokumentarna serija — 21.55 Poročila — 22.00 Spremljajmo — sodelujmo! športna oddaja — 22.10 Nočni kino: Luther, ameriški film — 23.55 Zadnja poročila.

SOBOTA, 23. 1.: 8.35 Poročila — 8.40 Poplavanje škrate Špančkolina, češka risana serija — 8.50 Ciciban, dober dan: Glina — 9.05 Kuhinja pri violinskem ključu: Kako nastajajo glasbila — 9.35 Mladi virtuoz: Harmonikarski orkester KUD Vide Pregarc — 9.55 Jelenček, otroška serija — 10.25 Pisani svet: Ptičji — 10.55 Zgodovina letalstva, francoska serija — 11.50 Po sledih napredka — 12.20 Jedrska revolucija: Atom — ta neznanka — 12.50 Wengen: Smuk za moške, prenos — 15.55 Poročila — 16.00 Košarka Zadar: Partizan, prenos — 17.30 Baron Münchhausen, 1. del sovjetskega filma — 18.45 Naš kraj — 19.00 Zlata ptica — 1001 noč: Zgodba o učitelju, ki ni znal ne brati ne pisati — 19.05 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Apartman, ameriški film — 22.00 Zrcalo tedna — 22.15 Zabavno glasbena oddaja — 23.00 Poročila.

OBČINSKA SKUPŠČINA IN DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE
OBČINE

DRAVOGRAD

ŽELIJO ROJAKOM NA KOROŠKEM
SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO!

NEDELJA, 24. 1.: 8.35 Poročila — 8.40 Živ žav, otroška matineja — 9.30 Ko sem bil vojak, nadaljevanje — 9.55 Wengen: Slalom za moške, prenos 1. teka — 11.30 TV kažipot — 11.50 Ljudje in zemlja — 12.55 Wengen: Slalom za moške, prenos 2. teka — Mali šlager, posnetek festivala otroške pesmi — Poročila — Zakaj in zato — Babette gre v vojsko, francoski film — Športna poročila — 18.30 Nepoznani Sudan, dokumentarna oddaja — 19.10 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.22 TV in radio nočaj — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Petrijin venec, nadaljevanje — 20.50 Svetilniki, dokumentarna oddaja — 21.25 Športni pregled — 22.00 Poročila.

PONEDELJEK, 25. 1.: 16.00 Kmetijska oddaja TV Zagreb — 17.00 Poročila — 17.05 Zgodovina letalstva, francoska serija — 17.55 Delegatski vodnik: TOZD in delegatski sistem — 18.15 Zdobozdravstvo — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 35 mm — 21.45 V znamenju.

TOREK, 26. 1.: 17.15 Poročila — 17.20 Poplavanje škrate Špančkolina, češka otroška serija — 17.30 Jugoslovanski narodni pesmi in plesu: Blistranjska zapuščina — 18.00 Pustolovščina, otroška serija — 18.30 Obzornik — 18.45 Obramba in samozočila — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cik — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Odprto za ustvarjalnost — 20.45 Obada, sovjetska nadaljevanje — 21.50 V znamenju.

SREDA, 27. 1.: 17.40 Poročila — 17.45 Ciciban, dober dan: Čiv, čiv, še dolgo bom živ — 18.00 Padla z neba, češka otroška

serija — 18.30 Obzornik — 18.45 Krka v Krki ob Krki, reportaža o KUD Krka — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 V areni življenja: Lidija Šentjura — 21.10 Film tedna: Mojstri, mojstri, jugoslovanski film — 22.40 V znamenju.

ČETRTEK, 28. 1.: 10.55 Haus: Smuk za ženske, prenos — 16.20 Smuk za ženske, posnetek iz Hausa — 17.10 Poročila — 17.15 ZBIS: Kje živi tvoja pravljica — 17.30 Kuhnja pri violinskem ključu — 18.00 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Bobu bob — 21.30 Stamera, balnetna oddaja — 22.00 V znamenju.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 22. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Domača imena — Veselo naokrog.

SOBOTA, 23. 1.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 24. 1.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 25. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Zborovska glasba.

TOREK, 26. 1.: 9.30 Pisan svet — 14.10 Koroški obzornik — Minute z... — Zanimalo vas bo.

SREDA, 27. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Da jih ne pozabimo — Za starejše letnike.

ČETRTEK, 28. 1.: 14.10 Koroški obzornik — A. Čehov: Snubitev (Igra).

KPD Šmihel vabi na igro

„11. ZAPOVED: NIKOLI NE ZATAJI
SVOJE ŽENE“

v soboto 23. januarja ob 19.30 uri v farni dvorani v Šmihelu.
Gostuje dramska skupina iz Braslovč.

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu vabi na igro

„KJE JE MEJA“

v nedeljo, 24. januarja 1982 ob 19.30 uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

Nastopa igralska skupina SKD iz Globovasne.

Krajevno združenje Zveze slovenske mladine Zelezna Kapla vabi na

MLADINSKI PLES

v soboto 23. januarja 1982 ob 20. uri v hotelu Obir v Zelezni Kapli.

Za prijetno družabnost in ples bo skrbel ansambel FON.

Prisrčno vabljeni!

Krajevno združenje Zveze slovenske mladine Pliberk vabi na predvajanje filma

KAPLAN ČEDERMAC

v petek 22. januarja 1982 ob 20. uri v kletnih prostorih Posojilnice Pliberk.

PLESNI TEČAJ

z začetkom v soboto 27. februarja ob 17. uri v dvorani pri Cingelcu na Trati. Na programu so standardni, latinsko-ameriški, disco in drugi plesi.

Prijave: gostilna Antonitsch v Glinjah in v Posojilnici Borovlje.

Tečaj [dvojezičen] vodi plesni učitelj. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“.

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Zelezni Kapli vabi na

KONCERT
MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA „VRES“
DPD Svoboda iz Prevalj

v petek 22. januarja 1982 ob 20. uri v farni dvorani v Zelezni Kapli.

PLANINSKE NOVOSTI

V obdobju enega dobrega leta (1980/1981) so jugoslovanski alpinisti beležili v Himalaji kar tri fantastične uspehe, ki so višek alpinistične dejavnosti na našem planetu.

Predlanskim so se preko deviškega zahodnega grebena povzpeli na Mont Everest, lansko leto pa so premagali več tisoč metrov visoki južni steni Lhotseja in Daulagirija. Slavni južnotirolski alpinist Messner je v svoji knjigi zapisal, da je južna stena Lhotseja, problem 2000. Ko pa je ravno izšla ta knjiga, so to steno preplezali Jugoslovani. Podobno je bilo tudi v južno steno Daulagirija, o kateri je Messner trdil, da je sploh nepreplezljiva. In spet so bili Jugoslovani tisti, ki so to „nepreplezljivo“ steno premagali. Že iz Messnerjevih zapisov je jasno razvidno, kakšnih težkih problemov so se lotili Jugoslovani in jih tudi premagali.

Slovenska planinska postojanka „Koča nad Arihovo pečjo“ na Bleščeči je tudi v zimskem času odprta vsako nedeljo in ob praznikih. Kljub obilnemu snegu ob božičnem času so naši dežurniki takoj vzpostavili zvezo med dolino in kočo.

V omenjeni planinski postojanki so pred nedavnim naši planinci beležili novo pridobitev — med kuhinjo in dnevno sobo so vgradili omaro in premična vrata (Schiebetür). Prej je oba prostora ločila samo zavesa.

Pred kratkim je oskrbnik slovenske planinske postojanke na Bleščeči Ludvik Lesjak pd. Temp iz Svaten pri Področici za 30 vzponov na vrhove POTI PRIJATELJSTVA (10 v Sloveniji, 10 na Ko-

roškem in 10 v Furlaniji-Juljski krajini) prejel diplomu in značko napisano v treh jezikih. K temu uspehu iskreno čestitamo.

Kot že dolga leta je Slovensko planinsko društvo Celovec spet organiziralo silvestrovanje na Bleščeči, kjer so se kljub obilnemu snegu in dežju srečali planinci in v prijetni družabnosti stopili v novo leto 1982.

Pred kratkim je Slovensko planinsko društvo Celovec prejelo zlato plaketo z diplomom. To priznanje je podelila pionirska mladinska planinska sekcija društva „Beljanica“ iz Svilajnaca v SR Srbiji za aktivno udeležbo v planinstvu in za sodelovanje in pomoč sekciji.

Sodelovanje in pomoč sta bili v tem, da je naša planinska mladina lansko leto sprejela zastopnike te sekcije na Bleščeči v slovenski planinski postojanki „Koči nad Ari-

Športno društvo Zahomc vabi na SMUČARSKO TEKMO

- v soboto 30. jan. 1982 ob 14. uri na 30-metrski skakalnici v Zahomcu — Koroško prvenstvo šolarjev
- v nedeljo 31. jan. 1982 ob 10.30 uri — Koroško prvenstvo mladincev, juniorjev in članov na 60-metrski skakalnici prav tako v Zahomcu

Prisrčno vabljeni!

hovo pečjo“, kjer je bilo ob tej priložnosti sklenjeno nadaljnje medsebojno sodelovanje.

Slovenska planinska mladina in sploh planinci na Koroškem se veselijo ponovnega srečanja spomladi in se tem potom iskreno zahvaljujejo za podelitev priznanja.

V informacijo: kraj Svilajnc se nahaja okrog 90 km (zračna linija)

jugovzhodno od Beograda med znanima srbskima mestoma Požarevac in Kragujevac. Beljanica pa je planinski masiv vzhodno od Svilajnaca, katerega najvišji vrh je Velika Kapa (1336 m).

V petek 15. in v soboto 16. januarja je Slovensko planinsko društvo vabilo na dia-predavanje z naslovom „Iz Pomurja v Dolomite“. V petek je bilo predavanje v celovškem dijaškem domu SŠD v Tarviser Straže, katerega so se udeležili predvsem dijaki, v soboto pa v Šentjakobu v društveni sobi nad Posojilnico. Predaval je znani planinec in vodič po domačih in tujih gorah Tone Korošec iz Maribora.

Obe predavanji sta odlično uspeli zlasti predavanje v Šentjakobu, kjer sta bila organizatorja tamkajšnje domače Slovensko prosvetno društvo „Rož“ in Slovensko planinsko društvo Celovec. Nad 50 poslušalcev je z velikim zanimanjem in navdušenjem spremljalo izvajanja predavatelja, ki je znal na privlačen način opisati in v lepih pestrih barvah prikazati dejavnost predvsem planincev iz Pomurja v Julijskih in Karnijskih Alpah ter v Dolomitih. Lepe in privlačne slike so bile tudi iz našega orožnega območja iz Karavank in koroških gor. Iz predavateljevih ust si mogel razbrati, da kjerkoli so se slovenski planinci pojavili, naj si je to bilo v Italiji ali Avstriji, povsod so bili prisrčno sprejeti in so sklenili tesne prijateljske vezi. Po predavanju pa so se predstavili z diapozitivi še domači planinci iz Šentjakoba. Slike s prvega vzpona na Triglav so bile namreč vratolomne, tako da se je publika čudila, in bila presenečena, da so se „heroji“ tedaj sploh vrnili živi nazaj.

8. Trnovski smučarski maraton

V NEDELJO 7. FEBRUARJA 1982 V ČRNEM VRHU NAD IDRIBO

Program je naslednji: maraton — smučarski tek na 42 km, mali maraton — smučarski tek na 25 km in pionirski smučarski tek na 8 km.

Organizator je za letošnji prireditev pripravil nekatere spremembe na dosedanjih progah, tako da bodo ti popravki prispevali k boljšim razmeram za aktivne udeležence in tudi celotne prireditve. Pomembna novost je tudi ta, da se bodo lahko udeleženci 8. Trnovskega maratona glede na počutje med tekom odločili ali bodo tekli maraton 42 km ali mali maraton s tem, da po pretečenih 25 km gredo v cilj za mali maraton ali pa nadaljujejo tek. Ob progah bodo organizatorji pripravili tudi objekte za okrepčevalnice, sanitetne postaje, servise za smuči ter kontrolne sodniške točke.

Nadaljnji važni podatki za udeležence teka:

- Start bo ob 9.30 pred hotelom Bor
- Pri maratonu lahko sodelujejo tekači obeh spolov, ki so rojeni leta 1964 in prej, pri malem maratonu pa rojeni leta 1967 in prej
- Vhod v starne prostore bo dovoljen od 8.15 ure dalje. Vsi udeleženci morajo biti 15 minut pred startom na startnem mestu za posamezne proge.
- Odhod avtobusa iz Loč nad Baškim jezerom ob 4.30 uri, iz Šentjakoba v R. ob 5.45 in iz Kožentavre (becinska črpalka Mlečnik) ob 5.10 uri
- Prijave najkasneje do 23. januarja na naslov: Slovenska športna zveza, 9020 Celovec, Gasometergasse 10; tel. 0 42 22 / 32 5 50

Radiški ples

6. Radiški ples, ki je bil v soboto 16. januarja 1982, je SPD „Radiše“ prvič priredilo v prostorih domačega kulturnega doma. Kar zgodaj smo morali spoznati, da je bil ta korak posrečen, kajti dvorana je bila kmalu napolnjena z domačini in tudi z gosti iz sosednjih krajev. Med drugimi častnimi gosti je predsednik društva Ludvik Ogris pozdravil našega župana dv. sv. dipl. inž. Ernesta Dobernigga. V pozdravnem govoru je predsednik izjavil, da vzrok preselitve ni spor z gostilničarjem, ki je v preteklih letih dal na razpolago dvorano, marveč je to po-

izkus. Poizkus je uspel! Za prijetno vzdušje so poskrbeli „Fantje iz Podjune“, ki jih Radišani že dolgo poznajo, kajti tudi že v preteklih letih kot tudi letos so zabavali goste dolgo v noč. Verjetno so h dobremu vzdušju prispevale tudi izborne pijače in jedatice, ki jih ni hotelo zmanjkati. Posrečnemu srečolovu je mnogo prispevala g. Mici Wrulich, ki je priskrbelo ogromno število nagrad. K uspešnemu poteku plesa so prispevali več ali manj vsi društveniki s svojim prizadevnim in vnetim delom.

F. W.

ŠPORTNI VESTNIK

Ob začetku leta so se v Borovljah pomerila nogometna moštva raznih koroških podjetij. Moštvo Norea Repro iz Celovca je doseglo odlično tretje mesto. Med igralci, ki so poskrbeli za to presenečenje, pa je bil med drugim tudi znani jugoslovanski smučar Bojan Križaj, ki ga vidimo na sliki v drugi vrsti kot drugega na desni strani poleg šefa podjetja Loibneggerja. V голу je bil Horvatič, odlično pa so igrali tudi nogometarji SAK-a — Luschnig, Velik, Hobel S., Polanšek, Gregorič, Kreutz in Malle.

SMUČARSKI SKOKI V BELJAKU (ELAN CUP)

Nastopili so šolarji in mladina. Najboljši dneva je bil Walter Schwarz (mladina, SC Velden-Vrba). Rezultati: 1. Walter Schwarz (SC Velden-Vrba), 2. Harald Arnusch, 3. Manfred Strohmayr, 4. Rudolf Schrittmayer (vsi SC Villach-Beljak), 5. in 6. sta bila Zahomčana Paul Erat in Franci Wiegale, ki sta se v tej močni konkurenci kar dobro uveljavila.

Pri šolarjih so bili odlični Štajerci, ki so zasedli prvi dve mesti. Rezultati so sledeči: 1. Harald Heim (Bad Aussee), 2. Rudi Pürstl (Murau, brat znanega Williija Pürstla), 3. Günther Strammer (Malta), 4. Robert Berger (Gmünd), 5. Klaus Kuttin (SV Villach-Beljak).

KITZBÜHEL: SVETOVNI POKAL V SLALOMU ZA MOŠKE STENMARK V ODLIČNI FORMI

Ingemar Stenmark, o katerem se je govorilo, da je v nekakšni krizi, je v zadnjih tekmah pokazal, da temu ni tako. V nedeljo je v Kitzbühlu v slalomu zmagal s 3.16 sekunde prednosti pred drugouvrščenim P. Mahre-om (ZDA). To je neverjeten uspeh tega simpatičnega švedskega smučarja. To je rekord, ki ga menda še nihče ni dosegel v okviru tekmovanj za svetovni pokal. 3. oziroma 4. mesto si delita De Chiesa (Italija) in Steve

Mahre (ZDA). Najboljši Avstrijec je bil Helmut Gstrein, na 10. mestu. Dobro so se uvrstili tudi Švedi — 5., 8. in 9. mesto. Proga je bila ledena in izredno težka, o čemer priča dejstvo, da je v prvem teku od 102 tekmovalcev zvozilo progo samo 27 (ostali so bili diskvalificirani ali padli). Med diskvalificiranimi je bil tudi Križaj. Najboljši Jugoslovian je bil Strel (17. mesto).

ADELBODEN: STENMARK TUDI V VELESLALOMU DOMINATOR

Z 1,10 sekunde prednosti pred drugouvrščenim Phil Mahre-om (ZDA), je Stenmark v terek spet dokazal, da je v odlični formi. Odlično se je odrezal Avstrijec Hubert Strolz, ki je dosegel 4. mesto. Bojan Križaj je bil 16.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10
Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechtstraße 19/1V, tel. 0 42 22/84 9 24, teleks 42086 sindok a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22/32 5 50
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje

LOČE NAD BAŠKIM JEZEROM

Rožanski tek in še kaj...

Tudi v tej zimski sezoni loški tekači nikakor ne počivamo; le neugodne vremenske razmere so doslej preprečile marsikatero tekmovalstvo. Kljub temu pa imajo naši šolarji, kot na primer bratje Urschitz, Peter Vrolich, Kristi Triessnig in drugi že nekaj lepих uspehov za seboj. Prav tako se je trojica našega društva udeležila tudi 2. nočnega „Porcia-teka“ v Špitalu ob Dravi, ki je bil vsekakor nekaj posebnega, kajti 7 km dolgo progo je ponoči razsvetljevalo stotine bakelj.

Preteklo nedeljo pa je imelo naše društvo svoj, že skoraj tradicionalni tek, ki šteje tudi za „Rožanski pokal“. Že omenjene vremenske neprilike so nam povzročale nič koliko preglavic. Proga je bila po deževnih dneh v skrajno slabem stanju in naknadna poledica jo je napravila naravnost nevarno. Lotili smo se torej dela, in truda je bilo več kot dovolj; toda, ko sem se dan pred tekmovanjem, že po temi vračal po progi domov, se mi je odvalil velik kamen od srca — opravili

smo vse, kar je bilo v človeških močeh — tekmovalje se lahko prične. Lepo vreme v nedeljo je privabilo okroglih sto tekačev na start in tudi gledalcev je bilo lepo število. Sicer pa so vsi ti prišli na svoj račun, saj so imeli priložnost videti prvič v Ločah vrhunske koroške tekače kot: Standmann-a, Habenicht-a, Harring-a, Janach-a, Furlan-a in druge. Zares, v naši občini še nobenemu prireditelju ljudskih tekov ni uspelo zbrati takšne elite na štartu. Točno ob desetih je bil štart in preko petdeset tekmovalcev se je pognalo po progi na 12 km, ki je dokaj zahtevna. V naslednjih skupinah je štartala mladina in začetniki na 4 km; kot zadnji pa šolarji do 10 let na 3 km. Šolarji še niso vsi svoje opravili, ko so že prvi junaki dolge proge tekli v celj. Z odličnim časom 38 in pol minute je bil zmagovalec Hans Standmann iz Področice pred Maksom Habenichtom iz Celovca, ki je zaostal približno za dve minuti. Lepe uspehe so beležili tudi člani našega društva — saj je pri ženskah, začetni-

cah prepričljivo zmagala Ana Triessnig, ki stoji mogoče šestič na smučeh, njen sin Kristi je v skupini šolarjev do 10 let zasedel drugo mesto pred Vrolich Petrom, ki golovo spada že med rutinirane tekače. Urschitz Hubert je v skupini šolarji II bil tretji. Nadebudna je tudi pelletna Miki Vrolich, ki je izmed dvojice njene skupine prišla prva v cilj. Med starinami (nad petdeset let) je bil tretji in zadnji Franc Černut. Proglasitev zmagovalcev je bila pri Pušniku in prepolna dvorana je komaj sprejela številne tekmovalce in prijatelje športa. Predsednik SPD „Jepa-Baško jezero“ je pozdravil navzoče ter v kratkih besedah označil pohvale vredno delo društva, ki postaja vse bolj važen činitelj v občini, saj s takimi in podobnimi prireditvami zbljujete ljudi različnega jezika in gledanja ter odpravlja s tem nesporazume in predsodke med njima. Po slavlju zmagovalcev je sledilo žrebanje lepих nagrad med udeleženci teka. Vsem darovalcem denarja za nagrade in drugih stvari tem potom še enkrat iskrena zahvala. Prisrčna zahvala tudi sodelavcem tovarne Elan na Brnci za vsa pomoč pri tekmovanju, enako zastopnikom NT-ja za merjenje časa ter diplome. Posebna zahvala pa vsem prijateljem, ki so s požrtvovalnim delom na progi omogočili, da je tekmovalje tako lepo uspelo!

P. S. Še dolgo v noč sem ležal buden ter premišljeval. Mislim sem na zmagovalce, ki so ob šampanjcu ali podobno slavili svojo zmago — mnogo več pa sem premišljeval o tistih, ki so se prav tako, ali še bolj trudili, dali svoje najboljše in kljub temu ostali praznih rok tam nekje v ozadju. Mogoče se je marsikomu teh utrgala skrta solza iz oči — mogoče? Skoro vsak dan doživljamo kako blizu sta smeh in jok — čestokrat ju loči le stotinka sekunde. Pokali, pokali in še enkrat pokali: še večji, še dragocenejši — in tam otroško srce, ki s slehernim čutom hrepeni po tem „zlatem teletu“, zaveda joč se, da ga nikoli ne osvoji! — kaka grenkoba! Mi pa ga v tem vzgajamo, se hujujemo morda celo nad otroškim neuspehom. Mar ob vsem tem ni prišlo nekaj iz tira? Mar ne bi bila naša sveta dolžnost vzgajati otroka v tisto smer, da spozna v športu predvsem lepoto in korist za telesno zdravje, ne pa da se žene zgolj zaradi bleščeče nagrade po snegu.

F. Č.

Smučarski tečaj Slovenske športne zveze

SSZ vabi, kot že leta poprej, tudi letos na enotedenski smučarski tečaj, ki bo v semestrskih počitnicah in sicer od nedelje 7. do sobote 13. februarja 1982.

Tečaj v južnotirolskem centru Kronplatz / Plan de Corones. Tečajniki bodo bivali v penzionu Rainegg (Agstner) in v sosednjem športnem hotelu Keil (dva- in troposteljne sobe s prho in WC) v kraju Oberolang ob vznožju nad 2000 m visoke zasnežene planote s številnimi žičnicami, vlečnicami in sedežnicami.

Polovični penzion (prenočišče, zajtrk, večerja) znaša 23.000 lir na dan. Otroci do 12 let imajo 30 odstotkov popusta.

Za enoposteljno sobo je treba doplačati 2.000, za troposteljno sobo pa 2.000 lir za tretjo osebo manj.

Za tedensko vozovnico (vsi lifti in skibus — blizu bivališča) bo treba odšteti 65.000 lir; otroci do 14 let imajo 30 % popusta, otroci do 6 let približno 50 % in seniorji (izkaznica) 20 % popusta.

Udeleženci tečaja bodo imeli v dopoldanskih urah pouk v smučanju pod strokovnim vodstvom. Udeležba šole smučanja je prostovoljna. Število udeležencev je omejeno na 50 oseb.

Anteresentni naj se prijavi najkasneje do 27. januarja 1982, s prenakazilom prijavnine v znesku 500 šilingov na konto Slovenske športne zveze (2911) pri Posojilnici Celovec (4478030).

Od prenakazanega zneska se bo odtegnilo 100 šilingov na osebo za smučarsko šolo, ostali znesek se bo upošteval kot akontacija pri penzionu. V primeru odsotnosti (brez utemeljenega vzroka) zapade prijavnina.

Podrobnejše informacije bodo prijavitelji prejeli po 27. jan. 1982.